

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta filozofická

Diplomová práce

**Rámcování jako podmínka procesu nastolování
agendy**

Kristýna Kympergrová

Plzeň 2015

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta filozofická

Katedra sociologie

Studijní program Sociologie

Studijní obor Sociologie

Diplomová práce

**Rámcování jako podmínka procesu nastolování
agendy**

Kristýna Kympergrová

Vedoucí práce:

PhDr. Mgr. František Kalvas, Ph.D.

Katedra sociologie

Fakulta filozofická Západočeské univerzity v Plzni

Plzeň 2015

Prohlašuji, že jsem práci zpracoval(a) samostatně a použil(a) jen uvedeníh pramenů a literatury.

Plzeň, duben 2015

.....

Poděkování:

Zde bych ráda poděkovala vedoucímu mé diplomové práce PhDr. Mgr. Františku Kalvasovi, PhD. za inspirující konzultace, které byly vždy plné nápomocných a zajímavých informací. Dále bych ráda poděkovala své rodině a zejména mamince, která mi poskytovala nové úhly pohledu na věc a diskutovala se mnou průběh i výsledky práce, jichž jsem dosáhla. Navíc mi vytvářela úžasné studijní podmínky, a to nejen při psaní této práce, ale i během celého studia vysoké školy. V neposlední řadě pak díky patří mému příteli, který se mnou měl trpělivost a podporoval mě.

1. Úvod.....	1
2. Teoretická část	3
2.1. Nastolování agendy	4
2.1.1. Mediální agenda	6
2.1.2. Veřejná agenda.....	8
2.2. Rámcování	11
2.2.1. Rámcování jako proces	15
2.2.2. Typologie rámců	17
2.3. Propojování konceptů v rámci mediálních účinků.....	19
2.3.1. Propojení framing a agendy setting	21
2.3.2. Konkrétní příklady studií	21
2.3.2.1. Koncept přesvědčivých argumentů.....	25
2.3.3. Vlastní návrh propojení framing a agendy setting	26
2.4. Historie témat	27
2.4.1. Radar v Brdech	28
2.4.2. Násilí na dětech	31
2.4.2.1. Kauza Kuřim	31
2.4.2.2. Rakušan Josef Fritzl	32
2.4.2.3. Rozsudek nad Bohumilem Kulínským	33

2.4.2.4. Návrh na zákaz tělesných trestů podporovaný Džamilou Stehlíkovou	33
2.4.2.5. Únos Terezky Vichnarové do Austrálie jejím otcem Novozélandčanem	35
2.4.2.6. Zmizení Jakuba Šimánka a následný nález mrtvého zmizelého	35
2.4.3. Zdravotnická reforma	36
3. Metodologická část	40
3.1. Obsahová analýza	40
3.1.1. Popis metody	43
3.2. Problematika panelových dat	49
4. Analýza	51
4.1. Data a proměnné	51
4.2. Plán analýzy	55
4.3. Výsledky analýz	60
5. Závěr	73
6. Seznam literatury	77
7. Resumé	85
8. Přílohy	86

1. Úvod

Rok 2008 by byl pro sociologii a mediální studia v českém kontextu jako každý jiný (nijak extra zajímavý), kdyby pod záštitou Centra pro výzkum veřejného mínění neproběhl velký projekt nazvaný „Veřejná a mediální agenda: komparativní analýza tematizace veřejné sféry“. V rámci České republiky to byl první takto rozsáhlý projekt mapující obecně nastolování agendy a vztahy mezi veřejnou a mediální agendou konkrétně. Díky datům získaným z tohoto panelového šetření se mohlo rozběhnout mnoho dalších projektů a prací, jež studovaly samotná data, dělali další doplňující šetření a při spojení všech datových souborů bylo možné testovat úžasné množství hypotéz a teorií v českém kontextu, a to nejen ve vztahu k nastolování agendě, ale např. i k politické teorii. I já této skutečnosti využívám a ve své práci se zaměřuji na ověření předchozích zjištění vycházejících z projektu „Veřejná a mediální agenda“. Konkrétně pomocí statistických metod testuji hypotézy, jež popisují propojení teorie nastolování agendy a teorie rámcování.

Cílem práce je, jak již bylo naznačeno výše, provést analýzu datového souboru z roku 2008 doplněného o další data pocházející z vlastní detailnější obsahové analýzy textů. Tyto texty se týkají třech témat, která spolu s tématem církevních restitucí dominovala veřejnému i mediálnímu prostoru ve sledovaném období (březen-červenec 2008). Téma církevních restitucí již bylo důkladně analyzováno v jiných studiích [např. Kalvas et al. 2009; Kalvas et al. 2012, Váně, Kalvas 2013], proto se mu v této práci nevěnuji. Pozornost se tak zaměřuje na témata zdravotnické reformy, násilí na dětech a umístění americké radarové základny ve vojenském újezdu Brdy. Cílem analýzy je ověření hypotézy o paralelitě procesů nastolování agendy a rámcování. Vytváří proces rámcování podmínky pro nastolení tématu do osobní agendy respondentů nebo se jedná o jiný vztah, který má vliv na zmínění tématu

jako důležitého problému současnosti? Na konci této diplomové práce budeme vědět, zda můžeme ověřovanou hypotézu potvrdit či nikoliv.

Práce je rozdělena na tři hlavní části, kde první je teoretická perspektiva na danou problematiku, druhou je metodologická část a poslední velká kapitola se věnuje analýze. V teoretickém bloku se budu věnovat především popsání jednotlivých konceptů a teorií důležitých pro uvedení hypotéz. Součástí tak bude představení nastolování agendy, rámcování a jejich propojení. Součástí kapitoly bude rekapitulace debaty o propojování konceptů v rámci teorií zaměřujících se na mediální účinky. V neposlední řadě bude zmíněna historie jednotlivých témat a konkrétní hypotézy, jež budou předmětem testování v analytické části práce. Metodologická část práce nastíní postupy, které jsem využívala při detailnější obsahové analýze, stejně jako obecné principy této metody. Součástí kapitoly bude i popis výhod a nevýhod panelových dat a jejich využití. Analytická část poté představí data a proměnné, se kterými jsem pracovala a následně popíše plán analýzy. V něm uvedu typy statistických modelů, které je vhodné používat při práci s panelovými daty, a nastíním budování modelů. Určitý prostor bude samozřejmě věnován výsledkům a interpretacím těchto zjištění.

2. Teoretická část

Nejprve představím teorii nastolování agendy a až poté teorii rámcování. Toto pořadí jsem si zvolila podle toho, jak se zmíněné koncepty postupně objevili, tedy na základě periodizace vlivu médií. Nastolování agendy je koncept spadající do oblasti mediálních účinků, konkrétně do třetí fáze označované jako „znovuobjevení mocných médií“ [McQuail 1999: 362]. První fáze z 20. let minulého století předpokládala přímý vliv médií, tehdy se rodily velké teoretické úvahy o všemocnosti médií. Jednou z nich je např. teorie „injekční jehly“. Ovšem až druhá fáze tyto teorie testovala a s empirickými zjištěními ze 40. a 50. let 20. století, kdy se silné persvazivní účinky nepodařilo prokázat, přišla skepse, která se až do konce 60. let prohlubovala. Znamé je tvrzení Josepha Klappera o tom, že „masová komunikace obvykle neslouží jako nezbytná ani dostatečná příčina účinků na publikum, ale funguje v tomto procesu spíše jako soubor zprostředkujících činitelů“ [Klapper 1960: 8 cit. dle McQuail 1999: 361]. O znovuobjevení silných účinků se tak mohlo začít hovořit až na konci 60. let, kdy přišli Maxwell McCombs a Donald L. Shaw s hypotézou spíše kognitivního charakteru než přímo přesvědčovacího. Tato hypotéza se týkala možné ovlivnitelnosti nerozhodnutých voličů skrze novinové články týkající se volebních témat jednotlivých kandidátů na prezidenta. Svoji hypotézu otestovali v prezidentské kampani roku 1968 a výsledky poté prezentovali ve slavné studii Chapel Hill, kde původní hypotézu již označili názvem agenda setting. Framing neboli rámcování se poté řadí do čtvrté fáze mediálních účinků, která je charakterizována spíše dohodnutým vlivem médií často označovaným jako „sociálně konstruktivistický“ [Gamson a Modigliani 1989]. Zde jsou publika nahlížena jako aktivní činitelé, jež si vybírají z medií konstruovanými a nabízenými významy [McQuail 1999: 363]. Typická pro čtvrtou fázi je i změna metodologie výzkumu. Přesto, že existuje paleta výzkumů studujících rámcování kvantitativně, je to jako jeden z konceptů čtvrté fáze spíše kvalitativní přístup [srov. Maher 2001]. Vychází totiž

z psychologické perspektivy a zdůrazňuje, že příjemci zpráv si všímají i toho, jak je dané téma interpretováno a na jaké informace je kladen důraz [Trampota 2006]. Tedy nejenom, že nám média říkají o čem přemýšlet, ale i *jak* o tom přemýšlet. Obecně je v obou posledních fázích akcentován především dlouhodobý a nepřímý vliv médií, přičemž výzkum je zaměřen jak na publika, tak na mediální texty a organizace [McQuail 1999: 362-363].

Propojení obou teorií je tak podle mého názoru logickým vyústěním uvažování o účincích médií, o které se zajímali již mnozí. Ve své práci vycházím z předpokladu formulovaného Františkem Kalvasem et al. [2012], kteří přemýšlejí o rámcování jako faktoru, jenž podmiňuje proces nastolování agendy. Přičemž jako teoretické zdůvodnění propojení využívají teorii kognitivní disonance [ibid.]. Ovšem konkrétněji bude propojení diskutováno v samostatné kapitole. Nyní už bych se ráda věnovala detailnějšímu představení základních konceptů.

2.1. Nastolování agendy

Téma nastolování agendy je přítomno v sociologickém bádání již od 70. let 20. století. Tehdy McCombs a Shaw publikovali známou *Chapel Hill study*, ve které v kontextu prezidentských voleb konaných roku 1968 zkoumali, jak mediální agenda ovlivňuje agendu veřejnou. Pro otestování hypotézy si zvolili soubor 100 nerozhodnutých voličů, u kterých předpokládali vyšší sledovanost mediálních obsahů za účelem lepšího rozhodnutí [McCombs 2009]. Zároveň provedli tematickou analýzu mediální agendy a zjistili, že nerozhodnutí voliči měli tendenci přebírat mediální definice toho, co má být považováno za důležité. Tím postulovali hypotézu, kterou nazvali agenda-setting. Týkala se především vlivu mediální agendy na veřejné mínění, což je oblast typicky spadající do mediálních účinků, viz výše. Druhou větev výzkumu nastolování agendy započala studie Rogera W. Cobba a Charlese D. Eldera [1971], kteří se zajímali o proces vytváření politické agendy. Jeho rozčlenění do několika

fází poté zpracovali Roger W. Cobb a Marc H. Ross [1997], kde primární fáze iniciace je klíčová pro celé další řešení daného tématu. Během první fáze totiž dojde k „pojmenování“ problému, „obvinění“ skupin nebo činitelů zodpovědných za situaci a „nárokování“ určitého řešení [ibid.: 5-6]. Pro tradici výzkumů politické agendy je navíc oproti tradici mediálních účinků klíčový koncept moci. Ovšem oba přístupy by se podle teoretiků James W. Dearinga a Everetta Rogerse [1996] měli ideálně propojit a tvořit komplexní celek, tak jako ho ve své přehledové knize „Agenda-Setting: Communication Concepts“ popisují, když tvrdí, že proces nastolování agendy se skládá ze tří komponent, jimiž jsou politická, mediální a veřejná agenda, jež se vzájemně ovlivňují. Nicméně většina badatelů takto celou agendu nezkoumá přesto, že si jsou vědomi propojenosti oblastí. Předmětem výzkumů jsou spíše dílčí vztahy mezi jednotlivými agendami. Z českého kontextu můžeme uvést například Vlastimila Nečase [2009], který se zabývá mediální a politickou agendou, Tomáše Trampotu [2006], jež zkoumal mediální agendu nebo spolu s Nečasem [2007] intermediální agendu českých médií a v neposlední řadě velkou pozornost vztahu veřejné a mediální agendy věnoval František Kalvas [srov. 2005; 2009a; 2009b].

Definice, jež popisují, co vlastně agenda-setting neboli nastolování agendy je, by se našlo nespočetně. Obecně se uvádí, že agenda je hierarchické uspořádání témat [srov. Soroka 2002], a to ať už se jedná o mediální obsahy nebo žebříčky nejpálčivějších témat současnosti podle veřejnosti. Já zde použiji následující definici, která dle mého názoru vystihuje nejlépe podstatu procesu nastolování agendy. „Proces nastolování agendy je probíhající soutěž mezi proponenty tématu o získání pozornosti mediálních profesionálů, veřejnosti a politických elit. Nastolování agendy nabízí vysvětlení, proč jsou v demokracii dostupné veřejnosti informace o určitých tématech a jiných tématech ne; jak je veřejné mínění formováno; a proč jsou určitá témata řešena skrze

politické akce, zatímco jiná ne. Studium nastolování agendy je studium sociální změny a sociální stability” [Dearing, Rogers 1996: 1-2].

Proces nastolování agendy sestává ze tří druhů agend, jak již bylo řečeno výše, přičemž v různých obdobích výzkumu nastolování agendy byl kladen důraz na jiné části. Výzkumy veřejné a politické agendy se rozvíjely přibližně ve stejnou dobu [srov. Cobb, Elder 1971; McCombs, Shaw 1972; Funkhouser 1973], zatímco mediální agenda si na své výzkumy musela počkat několik let, viz níže. V rámci výzkumu nastolování agendy můžeme rozlišovat přístupy k testování hypotézy např. z pohledu typologie Acapulco [McCombs 2004: 30]. Ta je rozdělena podle dvou os, kdy první člení výzkumy podle toho, zda pracují s agregovanými daty nebo individuálními a druhá osa pak rozlišuje mezi sledováním celé agendy témat veřejnosti a vývojem jednoho tématu ve veřejném mínění. Zkřížením následně vzniknou čtyři přístupy, kdy první je nazvaný „soutěž“ (kombinace agregovaných dat a celé agendy), druhý „automat“ (individuální data a celá agenda), třetí „přirozený vývoj“ (agregovaná data a jeden problém) a poslední „kognitivní portrét“ (individuální data a jedno téma) [ibid.: 31]. Přičemž McCombs upozorňuje, že nejvíce výsledků a znalostí o agenda-setting je založeno na prvním a třetím typu výzkumů, kdy se využívají pouze agregovaná data a sleduje se buď vývoj určitého tématu nebo celého spektra veřejných problémů [McCombs 2004: 32]. Ve své práci využívám méně běžný přístup nazvaný „kognitivní portrét“ detailněji viz níže. V následujících podkapitolách nyní představím historii a způsoby měření mediální a veřejné agendy, které jsou pro tuto studii stěžejní.

2.1.1. Mediální agenda

Mediální agenda byla v prvních letech výzkumu nastolování agendy brána „za danou“ a tudíž se jí nevěnovalo mnoho pozornosti. To se změnilo až v 80. letech, kdy na opomíjení tvorby mediální agendy upozornil Steve Chaffee [Dearing, Rogers 1996]. Výzkum mediální

agendy přinášel mnoho nových témat, a proto není divu, že se stal rychle se rozvíjející oblastí. Sledovat se začala významnost různých druhů zpráv nebo to, jaké faktory ovlivňují tzv. „mediální gatekeepers“ [Dearing, Rogers 1996: 24-25]. Mediální „vrátní“ jsou lidé, jež rozhodují o tom, jaké téma se stane zprávou a kolik mu bude věnováno pozornosti. Přičemž právě jejich rozhodování a celkově koncept gatekeepingu byl předmětem několika studií [srov. Schoemaker, Reese 1996; Berkowitz 1997; Donohue, Olien, Tichenor 1997].

McCombs [2009: 148] systematizoval pohled na mediální agendu a pro popis jejího vytváření používá metaforu „cibule“. Jednotlivé slupky této pomyslné cibule poté představují faktory působící na samotnou mediální agendu, která je ve středu. Horní vrstvu tvoří „klíčové vnější zdroje zpráv“, jakými jsou např. experti, vědci, lidé z PR, jež poskytují velké množství informací o dění v byznysu, ale i politice, nebo samotné politické osobnosti. Následuje vrstva zahrnující vlivy ostatních médií, která je nazývána jako „intermediální nastolování agendy“, kde významnou roli hrají především velké deníky typu *New York Times* a celostátní televizní stanice. Poslední vrstvou nejbližší středu, která též nejvíce ovlivňuje výslednou podobu agendy, jsou „zpravodajské normy a tradice“, jimiž se řídí jednotliví reportéři při prezentaci zpráv [ibid.: 148-149].

Po představení úrovní, na nichž se může mediální agenda zkoumat, se dostáváme k otázce, jak se vůbec mediální agenda zjišťuje. Již McCombs a Shaw využívali v „Chapel Hill study“ [McCombs 2009] klasické měření mediální agendy, kterým je počet příspěvků k určitému tématu ve vybraných médiích [Dearing, Rogers 1996]. Takové měření, kde je většinou jednotkou analýzy jeden příspěvek se používá stále. V některých studiích se využívají i detailnější způsoby zachycující přesnou stopáž reportáže nebo délku článku v centimetrech novinového sloupce. Ovšem v dlouhodobějších studiích, kde je vzorek obsáhlý se

využívá zpravidla pouze prostý počet příspěvků [Kalvas 2009a]. Nejinak je tomu i v případě dat, se kterými pracuji v analýzách. Jedná se o ukazatele mediální agendy, jenž vychází z počtu mediálních textů k danému tématu v určitém dni.

2.1.2. Veřejná agenda

Veřejná agenda byla v centru zájmu od počátku konceptu agenda-setting. Snaha o prokázání mediálních účinků na publikum byla totiž vždy ve výzkumech médií přítomna. Nastolování agendy ovšem přineslo nový úhel pohledu, a to ve smyslu klasické citace Bernarda Cohena, který tvrdil: „Tisk nemusí být vždy úspěšný ve sdělování lidem, co si mají myslet, ale je senzačně úspěšný ve sdělování jeho čtenářům, o čem mají přemýšlet“ [Cohen 1963: 13]. Právě v těchto intencích se nese i již zmíněná přelomová studie McCombse a Shawa z roku 1972. Kořeny konceptu veřejné agendy mohou být ovšem vysledovány ještě dávno před počátek uvažování o nastolování agendy. Jedná se totiž v podstatě o veřejné mínění. Tezi, jež je centrální pro nastolování agendy, formuloval ve své slavné knize „Public Opinion“ Walter Lippmann již na počátku 20. let minulého století. Tehdy uvedl příklad lidí z ostrova, ke kterým se donesla zpráva o začátku první světové války až s několikátýdenním zpožděním a jasně na něm ukázal, že média vytvářejí „pseudo-prostředí“, na něž lidé reagují a vztahují se k němu v reálných situacích [Lippmann 1997]. Empiricky to ovšem prokázal až Ray G. Funkhouser [1973], který zjistil korelovanost mediální a veřejné agendy nikoli s reálným stavem věcí, ale mezi sebou navzájem. Pro zjištění veřejného mínění využil data z Gallupových výzkumů, čímž se dostáváme k metodám sběru dat o veřejné agendě.

Veřejná agenda se měří pomocí tzv. MIP otázky neboli „most important problem“, což je způsob zjišťování nejdůležitějšího problému současnosti [Dearing, Rogers 1996: 45]. Vzhledem k výše uvedeným informacím o veřejné agendě není překvapením, že tuto otázku použil

George Gallup již ve 30. letech, a to při výzkumu veřejného mínění. Pro výzkum nastolování agendy se MIP otázka začala využívat v 70. letech a s různými obměnami se používá dodnes [srov. Soroka 2002]. Ostatně i data, která využívám pro analýzu, jsou získána pomocí MIP otázky. Její konkrétní znění je následující: „Jaké dvě celospolečenské události z poslední doby považujete Vy osobně za nejvýznamnější?“ [CVVM 2008]. Nespornou výhodou takového způsobu dotazování je jeho nesuggestivnost [Dearing, Rogers 1996].

Ve většině výzkumů se poté pracuje s agregovanými daty získanými pomocí MIP otázky a mluví se tedy o veřejné agendě. V této práci ovšem budu sledovat agendu osobní. V analýze tak každého jednotlivce posuzujeme zvlášť. Intrapersonální agenda, jak se taky agenda jednotlivců nazývá, má dynamičtější charakter a nelze z jejích výsledků generalizovat na celou populaci, stejně jako nelze z agregovaných dat odhadovat vývoj osobní agendy jednotlivce [Kalvas 2009b: 94]. Z hlediska Acapulco typologie se jedná o přístup nazvaný „kognitivní portrét“, jenž vzniká kombinací sledování jednoho tématu veřejné agendy s použitím individuálních dat. Zjišťuje tedy, jaké fenomény ovlivňují přijetí tématu do intrapersonální agendy respondenta, přičemž roli může hrát gender, věk nebo osobní zkušenost s tématem [Kalvas 2009a]. Dalšími intervenujícími proměnnými mohou být například považování zdroje informací za hodnověrný [McCombs 2009: 154] nebo úroveň respondentova vzdělání [Kalvas et al. 2009].

Vliv osobní zkušenosti s tématem je specifická proměnná, kterou bych chtěla představit detailněji, neboť se domnívám, že může hrát roli i v procesu rámcování, viz níže. Teoretici hovoří o vlivu osobní blízkosti na nastolení tématu do intrapersonální agendy následovně. Pokud je téma zájmu blízko nás a tudíž můžeme mít s tématem osobní zkušenost, pravděpodobnost zmínění tématu, jako nejdůležitějšího problému současnosti, roste. Kalvas [2009a] při rozpracování vlivu osobní

zkušenosti vychází z Harolda G. Zuckera [1978], který zjistil, že čím menší mají lidé osobní zkušenost s tématem, tím větší je vliv mediální agendy na veřejné mínění [dle Dearing a Rogers 1996: 52]. Na první pohled se mohou tato tvrzení zdát protichůdná, ale po detailnějším rozpracování bude zřejmé, že tomu tak není. Proto Zucker navrhoval přidat do zkoumání nastolování agendy další proměnnou, kterou je „vtíravost témat“ [1978 cit. dle Soroka 2002: 16-17]. Abychom, ale byli upřímní Kalvas [2009a] dále rozpracovává myšlenku vtíravých a nevtíravých témat a vytváří spolu s Martinem Kreidlem vlastní klasifikaci na základě několika dimenzí. K tomu ho vede využívání nově navržené proměnné Zuckerem a jeho následovníky, jako vlastnosti zaměřené převážně na témata nikoliv na jedince, jak by logika věci napovídala. Navrhují tedy tři dimenze týkající se jedinců a témata podle nich rozřazují. První dimenzí je „možnost vzniku přímé zkušenosti“, tato dimenze dělí témata na „zakusitelná“ a „nezakusitelná“, tedy jestli je lze zažít osobně či nikoliv [ibid.: 31]. Osobní zkušenost tak budeme mít těžko např. s válečnými konflikty mimo naše území. Druhá i třetí dimenze se týkají pouze „zakusitelných“ témat. Druhou dimenzí je „univerzálnost přímé zkušenosti“, která rozděluje témata podle toho, jestli s nimi má zkušenost celá populace – „univerzální“, nebo jen určitá část – „partikulární“. Poslední dimenzí jsou „časové následnosti mediálního pokrytí a vzniku přímé zkušenosti“ a dělí témata na „ohlášená“ a „nečekaná“, kde u prvního typu předchází mediální pokrytí osobní zkušenosti a u druhého typu je to přesně naopak [Kalvas 2009a: 31].

Tvrzení Zuckera [1978 dle Dearing, Rogers 1996] o větším vlivu médií v případě, kdy nemáme osobní zkušenost s tématem, může mít vliv i na naše zjištění. Pokud se jedinci s tématem osobně nesetkali, domnívám se, že spíše přijmou interpretaci problému prezentovanou v médiích. Tato domněnka je založena na logice výzkumu Sophie Lechelerové, Claese de Vreese a Runa Slothuuse [2009], kteří ve své teoretické části práce předpokládají, že důležitost tématu je mediátorem

procesu rámcování. Tedy, že úroveň našeho zájmu o téma ovlivní to, jestli se účinky rámců projeví či nikoli, což následně empiricky ověřují. V mém případě by to mohlo způsobit smíšené výsledky jednotlivých analýz, kdy u témat, se kterými nemají lidé osobní zkušenost, se vliv rámců projeví, jak předpokládám na rozdíl od témat zakusitelných.

2.2. Rámcování

„Rámcovat znamená *vybírat některé aspekty vnímané reality a zvýšit jejich významnost v komunikovaném textu, a to takovým způsobem jako je prosazování určité definice problému, kauzální interpretace, morálního hodnocení a/nebo návrhu řešení pro popisovanou jednotku*“ [Entman 1993: 52; pozn. kurzíva původní].

Tato definice se užívá nejčastěji [srov. Matthes 2009], nicméně není jediná. Rámcování se totiž jako koncept uvažování o způsobu podání informací objevil v psychologii, ale zároveň už nějaký čas předtím i v sociologii, kde o něm jako o způsobu „organizace zkušeností“ uvažoval Erving Goffman [1974]. Proto se definice rámcování někdy liší. Pojdme se, ale nyní podívat na konceptualizaci procesu rámcování právě z pohledu psychologie a sociologie.

Na poli sociologie se rámcování věnoval již zmíněný Goffman, a to ve studii nazvané „Frame Analysis: An Essay on the Organization of Experience“. Rámce zde chápe, jak už samotný název napovídá, jako organizační prvek strukturující složité situace. Lidé si vytvářejí určité struktury přemýšlení o světě, do kterých poté mohou zanořit nové problémy, a tím si uvažování o nich usnadnit. Obecně jsou pro Goffmana rámce jakousi definicí situace, která určitým způsobem redukuje komplexitu a zjednodušuje uvažování o světě [Goffman 1974]. Ostatně jako o „organizačních principech“ se o rámcích uvažuje i v současné literatuře [Reese 2001: 11].

V rámci psychologie se poté pracuje s rámci nebo lépe s rámcováním jako procesem, jež nabízí určitou hodnotovou interpretaci veřejného problému. Amos Tversky a Daniel Kahneman [1981] ve své studii prezentovali výsledky experimentu, v němž testovali vliv rámcování. Experiment pracoval s hypotetickou situací, ve které Amerika čelí neznámé nemoci. Respondentům byly představeny návrhy řešení (použití léku s nejistou spolehlivostí účinku), přičemž různé interpretace v podstatě totožných řešení volilo velmi odlišné procento lidí, a to v reakci na to, co bylo v řešení akcentováno (počet zachráněných nebo počet možných úmrtí). Obecně je často ve výzkumech rámcování sledován veřejný problém s politickým přesahem, tudíž není divu, že taková schopnost rámců, která odkazuje k moci stanovit požadovanou interpretaci problému, je zajímavá i pro oblast politiky, kde definice problému hraje klíčovou roli pro jeho následné řešení [srov. Dery 2000].

Ambici propojit výzkumy a teoretické práce napříč oblastmi sociálních studií, jež se k tématu rámcování vztahují a vytvořit tak jednotné paradigma, měl v roce 1993 Robert M. Entman. Jeho vize byla následující: na poli komunikačních studií „sjednotit podobné teorie a koncepty“, jež by se mohli podrobit lepšímu testování, a tak z rozdrobeného „potencionálního výzkumného paradigmatu“ vytvořit skutečné [Entman 1993: 51]. Přičemž jako jeden z definičních znaků rámce užívá fakt, že ať už je konkrétní použití rámce jakékoliv „koncept rámcování konzistentně nabízí způsob popsání moci komunikovaného textu“ [ibid.]. Jednu z funkcí rámců tak můžeme shrnout tím způsobem, že odlišné hodnotové rámce vedou k odlišné interpretaci týchž „holých fakt“ [Tversky, Kahneman 1981; Entman 1993; Iyengar 1991].

Nicméně rámce se nemusí vyskytovat pouze v mediovaných textech, ale také v uvažování novinářů, myslích jednotlivců, jež dané texty přijímají a jsou obsaženy i v kultuře. Entman dokonce píše, že „kultura může být definována jako empiricky demonstrovatelná sada běžných

rámců pozorovatelných v diskurzu a myšlení většiny lidí v sociální skupině“ [1993: 53]. Framing se ve všech těchto oblastech vyznačuje obdobnými úlohami, které zahrnují „výběr, zvýraznění a použití zvýznamných elementů k vytvoření argumentu o problémech a jejich příčině, hodnocení a/nebo řešení“ [ibid.]. Obdobné rozdělení rámců podle jejich výskytu navrhuje i Dietram A. Scheufele [1999: 106], který rozlišuje mezi „mediálními a individuálními rámci“. Individuální rámce chápe v intencích organizačních principů a mediální naopak jako určitý způsob prezentace informace, jenž určuje podstatu problému [ibid.].

Přesto, že se Entman pokusil sjednotit uvažování o rámcování, došlo kvůli vícečetným zdrojům inspirace v teoretizování o procesu rámcování k tomu, že jeden termín často označuje různé oblasti. McCombs [2009: 132] o tomto problému píše, že „tento koncept někdy označuje konkrétní rámec mediálního obsahu a jindy zase proces rámcování, vzniku rámců či jejich pronikání z masových médií na veřejnost.“ Není proto divu, že v roce 1999 napsal Scheufele článek, ve kterém si stěžuje, že koncept rámcování a tudíž i jeho výzkum je nedostatečně teoreticky zakotven a definice rámcování se vyznačuje vágností a nepřesností. Přičemž ve své pozdější studii přičítá odpovědnost za vágnost právě definicím Entmana, který ve svých výzkumech dokonce i nevhodně operacionalizoval měření rámců [srov. Scheufele, Iyengar 2011]. Následně Scheufele upozorňuje na autory [Brosius, Eps 1995 dle Scheufele 1999: 103], kteří rámcování nepovažují ani za koncept, natož samostatnou teorii v rámci paradigmatu mediálních účinků. Čímž se dostáváme k tomu, že rámcování bylo často propojováno s jinými teoriemi mediálních účinků. To je podle Dietrama A. Scheufeleho a Shanto Iyengara způsobeno tím, že se ve výzkumech pozapomnělo na definici z oblastí psychologie a akcentuje se sociologická tradice, ve které se těžko rozlišuje mezi různými koncepty, neboť „zamlžuje rozdíl mezi rámci a jinými informačními nebo přesvědčivými znaky zpráv“ [2011: 2]. Nejčastěji se jednalo o propojení s teorií nastolování agendy nebo teorií

primingu, detailněji budu pojednávat o propojování těchto konceptů v samostatné kapitole. Nyní je důležité odlišit rámcování od nastolování agendy, a to právě z pohledu kognitivního procesu nebo lépe „kognitivních účinků“ [Scheufele 2000].

Přes uplatňování sociologické definice rámců při výzkumu se v oblasti zdůvodnění účinků objevovala spíše inspirace psychologii. Původní studie z 90. let minulého století předpokládali pouze účinky přístupnosti [např. Iyengar 1991], zatímco současné studie z 21. století uvažují už o procesu za rámcováním složitěji a zvažují „psychologické procesy“ osoby rámce přijímající [Slothuus 2008: 1]. Scheufele a David Tewksbury [2007: 15] poté k psychologii účinků přímo píší, že „konceptuální rozdíly“ mezi agendou setting a primingem na jedné straně a framingem na straně druhé „přicházejí s distinkcí mezi účinky *přístupnosti* a *aplikovatelnosti*.“ Účinky přístupnosti se očekávají v případě, že informace jsou zpracovávány na základě paměťového modelu. Pracují tedy s předpokladem, že mediální texty mohou určitá témata nebo atributy témat učinit snáze přístupné neboli vyvolatelné z paměti [srov. Scheufele 2000; Scheufele, Tewksbury 2007]. Tyto aspekty, které jsou snáze přístupné, poté mohou ovlivňovat systém vytváření postojů a názorů o jednotlivých tématech [srov. Iyengar, Kinder 1987]. Nicméně pořád jsou účinky přístupnosti vyvolány „množstvím (...) času a pozornosti“, který je věnován tématu nikoli „informacemi o tématu“ [Scheufele, Tewksbury 2007: 14]. Na rozdíl od účinků přístupnosti jsou tedy účinky aplikovatelnosti složitější, neboť v případě účinků aplikovatelnosti musí jedinec věnovat pozornost informacím ve zprávě. Aplikovatelnost odkazuje k procesu možného propojení dvou témat navrhovaných ve zprávě, přičemž publikum musí propojení přijmout, aby ho mohlo aplikovat [Price a Tewksbury 1997 dle Scheufele, Tewksbury 2007]. Jinými slovy, účinky rámcování ovlivňují přemýšlení lidí o tématu tím, že „invokují interpretativní schémata, které ovlivní interpretaci přichozích informací“ [Scheufele 2000: 309].

V tomto okamžiku je nutné poznamenat, že účinky aplikovatelnosti a přístupnosti nemohou být úplně odděleny. Vycházím přitom z toho, co o aplikačním konstrukt napsali Vincent Price a David Tewksbury [1997 dle Scheufele, Tewksbury 2007]. Takový konstrukt „je mnohem spíše aktivovaný, když je přístupný. Obdobně je vysoce nepravděpodobné, že neaplikovatelný konstrukt bude užít v dané situaci, a to bez ohledu na to, jak je přístupný“ [ibid.: 16].

V předchozí části jsme si ukázali, že teorie rámcování se potýkala s jistými problémy týkající se její samostatnosti. Díky tomu ale víme, že zásadním aspektem, jenž odlišuje různé teorie mediálních účinků, je myšlenkový proces aktivovaný při přemýšlení o tématu. V případě rámcování se jedná o schopnost aplikovat způsob uvažování o problému i na jiné otázky současnosti, zatímco nastolování agendy a priming je postaveno na paměťovém modelu zpracování informací, kde se uplatňuje schopnost si problém vybavit díky množství informací, které k němu máme.

2.2.1. Rámcování jako proces

Rámce ovlivňují postoje, názory a individuální rámce [Scheufele 1999]. Mohou mít vliv na rozhodovací proces [Tversky, Kahneman 1981] i na motivace jednat [Scheufele 2000]. Entman ve své shrnující práci píše, že „Kahneman a Tversky [1984] nabídli možná nejhojněji citovaný příklad síly rámcování a způsob, jakým operuje“ [1993: 53]. Jak k tomu, ale přesně dojde? Pro zodpovězení této otázky nám poslouží představení rámcování jako procesu, jenž má podle Scheufeleho [1999] čtyři klíčové fáze, kterým by měla být věnovaná při výzkumech pozornost. Jsou jimi: „budování rámců (frame building), nastolování rámců (frame setting), procesy rámcování na úrovni jedince a zpětná vazba od publika k žurnalistům“ [ibid.: 103].

Výsledkem prvního procesu „budování rámců“ jsou rámce pozorovatelné v mediálních textech [de Vreese 2005]. Vznikají obdobně

jako mediální agenda, jsou ovlivněny novinářskými tradicemi a normami. Zároveň jsou předmětem neustálého dojednávání mezi novináři a elitami nebo novináři a sociálními hnutími [ibid.]. Zásadní „otázkou je, jaký druh organizačních a strukturálních faktorů mediálního systému nebo jaké individuální charakteristiky žurnalistů mohou ovlivnit rámcování obsahu zpráv“ [Scheufele 1999: 115]. Příkladem studie, jež se soustředila na tvorbu rámců, může být analýza mediálního diskurzu týkající se jaderné energie od Williama A. Gamsona a Andre Modiglianiho [1989].

Po vytvoření rámců v kontextu mediální komunikace nastává proces „nastolování rámců“, což je fáze interakce mediálního rámce s individuálním uvažováním jedince o tématu [de Vreese 2005]. Tato část procesu rámcování je často zkoumána, neboť její centrální otázkou je zjišťování účinků mediálních rámců. Mohlo by se zdát, že je to podobné nastolování agendy a mnozí o tom takto uvažovali [srov. McCombs, Shaw, Weaver 1997], ale zásadní rozdíl leží opět v modelu zpracování informací, kdy „považovaná důležitost rámců“ je komplexnější než přístupnost nebo významnost, která je klíčová v procesu nastolování agendy [Scheufele 1999: 116].

Třetí fáze procesu je vlastně snaha o vysvětlení druhé fáze, mnoho studií totiž změnu v jedincově přemýšlení o tématu vidí jako přímý důsledek vlivu mediálních rámců. Ovšem, čím je přenos způsoben, se v dřívějších studiích moc neřešilo. Tato část, jak už její název napovídá, se tudíž zajímá o „účinky rámcování na úrovni jednotlivce“ a jejich vysvětlení [Scheufele 1999: 117]. Příkladnou studií, která se snaží vysvětlit proces, jímž se účinky rámcování projevují je práce Lechelerové, de Vreese a Slothuuse [2009]. V kontextu této fáze mi přijde zajímavé poukázat na nedávné zmínky, jež se objevily o tom, že „(p)roces rámcování v každodenním pokrytí zpráv může být mnohem více komplexní a účinky mohou být ve skutečnosti funkcí soutěžících rámců. Spíše než přijmutí“ jednoho z nabízených rámců „publika kombinují

elementy těchto mediálních rámců různými způsoby a jejich následné rozumné událostem (...) má významný dopad na jejich“ [Edy, Meirick 2007 dle Schuefele, Tewksbury 2007: 14] postoje k danému problému.

Poslední fází je proces nazvaný „novináři jako publika“, což jasně naznačuje, k čemu bude tento proces směřovat. Stejně jako jiní členové společnosti i novináři sledují média a jsou tudíž náchylní na přebírání rámců, stejně jako běžní lidé. Scheufele popisuje Fishmanův [1980] výzkum, který ukazuje, jak byl určitý rámeček „původně malého počtu lokálních médií (...) převzat dalšími novináři a zpravodajskými médii“ [1999: 117].

2.2.2. Typologie rámců

Samotné téma nemusí často vysvětlovat, proč se stalo veřejným problémem, proto je důležité jeho zarámování, styl určité interpretace „spojení s kognitivními schémata existujícími u většinové populace“ [Scheufele, Iyengar 2011:13]. Takové zarámování může být provedeno různými způsoby. Jedno z prvních rozlišení typů rámců nabídl Iyengar ve své studii, kde rozlišil rámce týkající se chudoby na „tematické versus episodické“ [1990: 21]. K tomu ho vedl fakt, že lidé se snaží porozumět složitým problémům skrze jejich redukci. V tomto konkrétním případě se jedná o to, že problém chudoby může být rámován jako individuální zodpovědnost nebo jako zodpovědnost společnosti. Přičemž „tematický rámeček“ v sobě obsahuje popis „obecných trendů nebo záležitostí veřejné politiky“, kde se člověk zasažený chudobou nevyskytuje, což má psychologický dopad na zvažování zodpovědnosti a častěji bude připsána právě vládě nebo společnosti jako celku [Iyengar 1990: 22-23]. Epizodický rámeček naopak absorbuje osobní příběhy a těžkost žití jednotlivce za nepříznivých ekonomických podmínek, přičemž diváci takovýchto zpráv častěji přisuzují zodpovědnost právě těmto jedincům [ibid.].

Další rozdělení rámců na „specifické a generické“ představuje např. Claes de Vreese [2003; 2005]. Specifické rámce se vztahují čistě k určitému tématu a popisují jeho zvláštnosti, zatímco rámce generické překračují hranice tématu a je možné je uplatnit na více druhů problémů. Z právě popsané definice tak vyplývají výhody a nevýhody jednotlivých typů, kde mezi specifickými rámci nelze srovnávat na rozdíl od generických a naopak specifické rámce lépe popisují téma, čehož generické nejsou schopny [srov. Iyengar 1991, de Vreese 2005].

Posledním obecným rozlišením typů rámců je rozdělení na „hodnotové a strategické“ rámce, kdy se oba vztahují k prezentování „politických konfliktů“ [Lee, McLeod, Shah 2008: 700]. Strategický rámec poté představuje tento konflikt v intencích politického soutěžení o pozornost, přičemž „typicky zvýrazňuje politické machinace zapojených stran“ [ibid.]. Hodnotový rámec, jak už jeho označení napovídá, vidí naopak střet stran v pojmech „morálních princů a základních hodnot“ [ibid.: 701]. Jeho výskyt není tak hojný, ale jeho účinky jsou silné, neboť hodnoty redukuje komplexnost problémů v jednání a přímo nabízí jasné řešení.

Z právě zmíněné typologie vzešla hypotéza týkající se vlivů rámců, kterou budu testovat v následných analýzách.

H1: Zprávy zarámované epizodickým, specifickým nebo hodnotovým rámcem nastolí téma na osobní agendu jedince spíše než zprávy zarámované generickým, tematickým nebo strategickým rámcem.

Vycházíme z předpokladu, že epizodické rámce mohou narušovat naši představu o daném problému více než tematické rámce, neboť tematické rámce jsou více obecné. Důvodem pro větší vliv specifických rámců je fakt, že generické rámce odvádějí nebo rozměňují pozornost věnovanou konkrétnímu tématu, a to právě tím, že se dají aplikovat i na jiné problémy. V případě hodnotových rámců opět vycházíme

z charakteristik typů rámců, kde strategické rámce svým důrazem na politikaření spíše odvádějí pozornost od daného tématu [srov. Kalvas et al. 2012]. Takové téma je poté i přes vysoké pokrytí v médiích považováno za nedůležité, neboť strategický rámec blokuje účinky nastolování agendy, zatímco rámec hodnotový může díky své jasné interpretaci posílit efekt nastolování agendy.

2.3. Propojování konceptů v rámci mediálních účinků

Teorie mediálních účinků jsou považovány za jedny z určujících pro výzkum masové komunikace. Dokonce můžeme mluvit o paradigmatu masové komunikace, které obsahuje všechny definiční znaky paradigmatu podle Thomase Kuhna a jehož zásadní otázkou je „zaměření na účinky“ [Lang 2013: 13]. I přes teoretické úvahy, které se v současnosti vedou nad povahou paradigmatu masové komunikace, kde jedni tvrdí, že je ve stádiu krize a druzí oponují s tím, že právě na poli mediálních účinků, jež je dominantním paradigmatem, jsme došli k novým zjištěním a perspektivám, empirický výzkum pokračuje [srov. Lang 2013, Perloff 2013]. Otázkou je, jak tato debata ovlivní budoucí výzkumy. Návrhy na změnu zkoumání mediálních účinků už podal např. John L. Sherry [2004], který se domnívá, že neurovědy mohou přinést nové pohledy na mechanismy mediálních účinků. Podle Annie Lang [2013] je možné očekávat posun k úplně jiným tématům, jež budou absorbovat poznatky jak z mediální, tak z interpersonální komunikace. Hlavně však nebudou zkoumat a snažit se prokazovat účinky, které jsou zřejmé, ale budou kriticky přistupovat k mediální komunikaci jako faktoru moci ve společnosti. Přesto, že už jsou tyto snahy přítomny v diskurzu mediální komunikace od 70. let minulého století, stále jsou jen alternativou k dominantnímu paradigmatu mediálních účinků [ibid.: 15-17]. Právě proto se pojďme podívat na dominantní paradigma a v rámci něho na propojování různých konceptů.

Co výzkumníky tolik lákalo na odhalování efektů médií? Především to byl fakt, že po neúspěšných letech výzkumů mediálních vlivů, jež předpokládaly silné a okamžité účinky, přišla v 70. letech naděje, že média opravdu prokazatelné účinky mají. Hypotéza nastolování agendy spolu s dalšími přinesla nový pohled na účinky, viz výše. Ovšem je zajímavé zmínit, že právě nastolování agendy považuje Lang za původce krize paradigmatu mediálních účinků, což odůvodňuje tím, že samotná existence této hypotézy odkládá stranou možná nejsilnější účinek, jaký mohou média mít - ovlivňovat, co si myslíme - a navíc po 40 letech výzkumu došlo k „nárůstu v komplexitě bez nárůstu v explanační síle“ [Lang 2013: 14]. Richard M. Perloff naopak argumentuje, že došlo i k nárůstu vysvětlení aspektů, neboť máme k dispozici mnoho teorií, které se jimi zabývají [Perloff 2013]. Nicméně teorie nemusí znamenat pochopení nebo vysvětlení. Proto snahy o vysvětlení těchto procesů Lang kvituje a doufá, že nám to pomůže porozumět mechanismům, jež se skrývají za přenosem zprávy do „lidské paměti“ [ibid.: 21]. Právě kvůli pochopení mechanismů přenosu bylo nastolování agendy často kombinováno s jinými koncepty. Jedno z prvních spojení představili Shanto Iyengar a Donald Kinder [1987] ve své experimentální studii, kde přidali k nastolování agendy i priming a rámcování. Zjistili, nejen že zprávy ovlivňují, co lidé považují za důležité téma, ale i to, že pokud je téma více důležité ve veřejné agendě, je pravděpodobnější, že bude považováno za standard pro hodnocení výkonu vlád a politiků. Jinými slovy, že téma bude využito jako jeden ze „standardů, kterými jsou vlády, politiky a kandidáti na veřejné úřady souzeni“ [ibid.: 63]. Obdobně zjistili, že více živější prezentace problému nemusí zvyšovat jeho důležitost, což je příspěvek k otázce rámcování. Další propojení se mnohdy soustředila na zapojení rámcování, čemuž věnuji z podstaty této práce celou samostatnou kapitolu.

2.3.1. Propojení framing a agendy setting

O propojení těchto dvou konceptů se už snažili mnozí, i když ne vždy zcela úspěšně [srov. McCombs, Shaw 1993; McCombs, Shaw, Weaver 1997]. První pokusy byly spíše ve znamení zjednodušení a uspořádání teoretického korpusu vztahujícího se k mediálním účinkům. Avšak právě tato snaha spojit a zahrnout rámcování pod deštník nastolování agendy se setkala s kritikou, neboť speciálně v rámci teorie a chápání konceptů se jedná o dva zcela rozdílné procesy, tudíž nemohou být postaveny na stejných premisách o účincích. Následující pokusy se už nesly v duchu podpoření jednoho procesu druhým nebo vytvoření podmínek, na jejichž základě se rámcování (ev. nastolování agendy) lépe rozvine. Teoretické úvahy byly v těchto případech navíc i testovány, a to experimentálně nebo pomocí panelových dat [např. Lecheler, de Vreese a Slothuus 2009; Kalvas et al. 2012]. Podobným směrem se ubírá uvažování i v této práci. Proto v následující části uvedu detailnější přehled studií, jež se věnovali propojování nastolování agendy a rámcování. Nebude chybět ani vlastní pohled na možné propojení a představení současných trendů, jež se k této oblasti bádání vztahují a uvádějí k životu staro-nový koncept tzv. „přesvědčivých argumentů“ [Saldaña, Ardèvol-Abreu, Guo & McCombs 2014].

2.3.2. Konkrétní příklady studií

Konkrétní příklady propojení můžeme nalézt už v práci Iyengara a Kindera [1987], kteří spojili rámcování s agendou setting a primingem a snažili se ho převést na společné měřitelné znaky, viz výše. Při propojování framingu s dalšími koncepty zašli asi nejdále Maxwell McCombs, Donald L. Shaw a David H. Weaver [1997], kteří tvrdili, že rámcování je jen rozšířením nastolování agendy. Snažili se tak o zapojení nebo podřazení rámcování pod, pro ně, nadřazenější koncept nastolování agendy. To se ovšem setkala s kritikou Scheufeleho. Ten na podnět výše zmíněné studie, jež vyvolala takové zmatení pojmů, že se nastolování

agendy, rámcování a priming užívali bez rozlišení, vydal článek „Framing as a theory of media effects“ [Scheufele 1999]. V tomto článku reviduje zdánlivě podobné koncepty mediálních účinků, jimiž jsou nastolování agendy, rámcování a priming, z pohledu kognitivních pochodů, které se při nich zapojují. Detailněji byly kognitivní účinky popsány výše v části věnované teorii rámcování. Jen pro připomenutí Scheufele [1999: 16] vysvětluje, jaký je „rozdíl mezi považovanou důležitostí a významností.“ Kdy významnost (salience) je pro nastolování agendy a rámcování společná kategorie, která odkazuje k dostupnosti tématu. Jinými slovy s odkazem na Iyengara [1990] „rámce, které jsou nejvíce dostupné, jsou ty, které jsou nejsnadněji dosažitelné a vyvolatelné z paměti“ [Scheufele 1999: 16]. „Považovaná důležitost“ je poté výsledkem komplexnějšího shromažďování a zpracování informací, která je specifická pro rámcování [ibid.]. Tímto rozlišením jasně oddělil a definoval, proč rámcování nemůže být zapojeno pod nastolování agendy, tak jak navrhovali McCombs, Shaw a Weaver [1997] nebo už dříve McCombs a Shaw [1993]. Definice, kterou navrhli v jejich pojetí pro framing, je v současnosti používána pro agendu atributů neboli druhý stupeň nastolování agendy [Scheufele 1999].

Scheufeleho rozdělení je podobné jako výše zmíněná teze o účincích přístupnosti a aplikovatelnosti. Shrňme si ji ještě jednou. Aby byla interpretace, neboli rámec, aplikovatelná musí být dosažitelná, což platí i opačně, pokud není rámec aplikovatelný na daný problém, nepomůže mu ani vysoká dostupnost tématu v médiích [Price, Tewksbury 1997 dle Scheufele, Tewksbury 2007]. Můžeme zde vidět implicitní propojení konceptů nastolování agendy a rámcování, ale nikoli spojení do jednoho kauzálního řetězce. Jedná se zde o stejný směr, který později navrhli Kalvas et al. [2012] ve své studii „Rámcování a nastolování agendy: dva paralelní procesy v interakci“. Ve své práci píší, jak už název napovídá, „že proces rámcování vytváří podmínky procesu nastolování agendy“, přičemž nejde o jasné propojení v rámci jednoho procesu, ale o dva procesy, které „spolu ... interagují“ [ibid.: 7]. Navazují tak myšlenkově

na styl Price a Tewksburyho [1997 dle Scheufele, Tewksbury 2007], ale jako inspiraci si berou novější studii Lechelerové, de Vreese, a Slothuuse [2009], kteří považují důležitost zpráv za faktor, jenž podporuje nebo blokuje proces uplatňování účinků rámcování. Pojdme se tedy podívat na jejich studie konkrétněji.

Lecheler, de Vreese a Slothuus [2009] představují elaboraci „podmínek, za kterých se charakteristiky tématu projevují“, kterou před nimi nikdo nenabídl, a to i přesto, že důležitost tématu byla běžně zvažována v jiných teoriích mediálních účinků [Lecheler, de Vreese a Slothuus 2009: 400-401]. Zaměřují se tedy na to, jak nastávají účinky rámcování v závislosti na považované důležitosti tématu, jež je rámcováno. Jejich teoretický předpoklad zní následovně: pokud je problém pro jedince důležitý blokuje to možný efekt rámcování, ale pokud důležitý není, snadno změním úhel pohledu na daný problém. Vysvětlení nalézají ve faktu, že „čím důležitější téma je, tím silnější mohou být myšlenky, které už o problému máme“ [ibid.: 400]. Tudíž nabízené rámce jen málo ovlivní naše názory a postoje. Přičemž důležitost tématu může být založena na hodnotách, přesvědčeních nebo míře ztotožnění se se skupinou hájící téma [ibid.: 403]. Důležitost tématu také ovlivňuje to, jak s informacemi nakládáme a propojujeme je s již existujícími schémata. Podle autorů tedy „důležitost tématu moderuje spíše rozsah účinků rámcování“ [Lecheler, de Vreese, Slothuus 2009: 403]. Pro testování předpokladu si vybrali generický typ rámce a individuální úroveň projevů účinků. Důležitým tématem byla sociální péče a nedůležitým mezinárodní obchod. Model testování byl experiment s pre-testem a post-testem, kde v prostřední fázi obdrželi respondenti manipulovaný text s určitým rámcem. Jejich předpoklad se v pilotní studii potvrdil a vliv rámců se prokázal jen v případě nedůležitého tématu [ibid.: 405-408].

Druhou recentní studií je práce českého týmu František Kalvas, Martin Kreidl, Jan Váně a Martina Štípková [2012]. Tito autoři pracovali se stejnými daty, jako využívám já (popis dat viz níže). Jedná se o data z projektu „Veřejná a mediální agenda“, jehož řešitelem bylo v roce 2008 Centrum pro výzkum veřejného mínění. Kombinací panelových dat a obsahové analýzy mohli testovat hypotézy s jejich obecným předpokladem, který zněl, „že je proces nastolování daného veřejného problému úspěšnější, pokud se prosadí ve veřejném diskurzu některé rámce“ [ibid.: 8]. Uvažují tak o rámcování stylem, že vytváří podmínky procesu nastolování agendy. Procesy ovšem nepropojují v jeden, ale přemýšlejí spíše o jejich interakci, čímž zachovávají konceptuální odlišnost procesů z hlediska odlišných kognitivních účinků [srov. Scheufele 2000]. O vlivu rámců na proces nastolování agendy se uvažovalo již dříve [např. Wanta, Hu 1993; Cobb, Elder 1983 z pohledu definice problému, která může být považována za rámce]. Autoři ovšem předkládají i teoretickou úvahu, proč by to tak mělo být a zapojují do vysvětlení paměťový model a teorii kognitivní disonance od Leona Festingera [1957/1962]. Zjednodušeně se jedná o to, že některé rámce přinášejí interpretace, jež jsou v rozporu s uvažování jedince o problému a tak vyvolávají kognitivní disonanci. Člověk si následně hledá další zprávy, které jsou konsonantní s jeho interpretací a rozpor redukuje. Cílem je snížení kognitivní disonance. Tím nastupuje druhá fáze, kterou je nastolení problému do osobní agendy. Díky dohledávání zpráv o problému se vytváří v paměti více stop, které k němu vedou. Do vysvětlení se zde zapojuje paměťový model Iyengara a Kindera [1987], jež předpokládá snazší nastolení problému do osobní agendy, pokud si ho dokážeme lehce vybavit, což je mediováno množstvím informací, které k němu máme. Tedy čím více paměťových stop k určitému problému, tím snazší vybavení a označení problému, jako nejdůležitějšího v současnosti [Scheufele 2000: 299-300 dle Kalvas et al. 2012].

2.3.2.1. Koncept přesvědčivých argumentů

Nyní bych se ráda zaměřila na koncept přesvědčivých argumentů, s nimiž přišel McCombs v roce 2005. I přes kritiku Scheufeleho [2000] se totiž McCombs propojování nevzdal a představil nový úhel pohledu na propojení rámcování a nastolování agendy. Tentokrát pracuje s těmito koncepty tak, že přijímá jejich konceptuální odlišnost, ale přesto tvrdí, že určité atributy jsou vlastně rámci. Konkrétně argumentuje následovně:

„Rámec je atribut objektu, protože popisuje daný objekt. Avšak ne všechny atributy jsou rámce. Pokud je rámec definován jako dominantní perspektiva pohledu na objekt - přesvědčivý popis a charakterizace objektu - poté je rámec užitečně delimitován jako velmi speciální případ atributů. Umístění konceptu rámce v kontextu atributů ustanovuje užitečnou hranici mezi rámci a jinými atributy, kdy mnoho z nich bylo označeno v záplavě definic v literatuře jako rámce. Definice navrhovaná zde - rámec jako dominantní atribut ve zprávě - identifikuje dva odlišné typy atributů, aspekty a centrální témata. Aspekty jsou obecná kategorie atributů. Centrální témata je delimitovaná kategorie atributů, protože ony jsou ty atributy definující dominantní perspektivu na objekt. Jinými slovy atributy definující centrální téma jsou rámce“ [McCombs 2005: 546-547].

Pohled na propojení rámcování a nastolování agendy atributů dále rozšiřuje pomocí tzv. „přesvědčivých argumentů“, které do teorie zavedla Salma Ghanem [1996 dle McCombs 2005]. Přesvědčivé argumenty charakterizuje McCombs už ve své dřívější práci a tvrdí, že určité atributy „jsou spíše než jiné zaznamenány a zapamatovány veřejností nehledě na to, jak často jsou viditelné nebo dominantní ve zprávě. V interpretaci zprávy budou taktéž některé atributy zvažovány více relevantně než jiné. Určité charakteristiky objektu mohou rezonovat s veřejností takový způsobem, že se stanou zvláště přesvědčivými argumenty pro významnost tématu, osoby nebo problému, který zvažujeme“ [2004: 92]. Vychází přitom ze zjištění, které publikovala právě Ghanem ve své studii z 90. let minulého století. Zaměřila se na problém kriminality v Texasu v období, kdy o něm bylo intenzivně referováno v tisku a tento zájem

médií vytvořil i vysoký zájem veřejnosti přesto, že skutečné indikátory kriminality soustavně klesaly. Ghanem analyzovala různé způsoby zarámování zpráv v médiích a přišla na to, „že významnost zločinů ve veřejné agendě byla spojena především s četností zpráv o zločinech, ve kterých se mohl průměrný člověk cítit osobně ohrožený. Tento rámec v pokrytí tématu kriminality vysvětlil významnost kriminality mnohem lépe než totální pokrytí tématu kriminality během tohoto období. Tento rámec byl přesvědčivým argumentem pro významnost kriminality“ [McCombs 2005: 547].

S přesvědčivými argumenty pracuje McCombs spolu s kolegy i v nejnovější práci, jež byla prezentována loňské září na konferenci WAPOR v Nice [Saldaña, Ardèvol-Abreu, Guo, McCombs 2014]. Jejich práce sledovala vliv tzv. „přesvědčivých asociací“ na považování problému veřejností a na schopnost ovlivnit účinky nastolování agendy [ibid.]. Konkrétně se zaměřovali na problém užívání drog a „války proti drogám“ v období přelomu 80. a 90. let 20. století [ibid.: 4]. Předpokládají, že pokud se v mediálních textech objevovalo určité spojení atributů popisující sledovaný problém, šance nastolení tématu do agendy veřejnosti byla větší. Tedy, že „některé balíky atributů daného objektu mohou rezonovat s lidmi lépe než jiné balíky, a tím zvyšují veřejnou pozornost k tomuto objektu“ [ibid.: 5]. Přičemž pracují s konceptem „centrálnosti“ při měření významnosti skupin atributů, což odkazuje k propojenosti atributů napříč zprávami. Zjistili, že jisté spojení atributů nastává častěji než jiná spojení a zároveň, že mají častější spojení vysokou korelovanost s veřejným míněním [Saldaña, Ardèvol-Abreu, Guo, McCombs 2014: 16-19].

2.3.3. Vlastní návrh propojení framing a agendy setting

Můj pohled na propojení rámcování a nastolování agendy, tak kombinuje a zvažuje všechny zmíněné studie. Účinky rámcování jsou jistě ovlivněny důležitostí tématu, jak navrhovali Lecheler, de Vreese a

Slothuus [2009]. Stejně zajímavé je sledovat roli, jež hraje typologie rámců, kterou spolu s kognitivní disonancí předpokládali Kalvas et al. [2012]. V neposlední řadě se musím zaměřit i na vliv přesvědčivých argumentů [např. McCombs 2005], jejichž efekt je podle mého názoru možné sledovat nejčastěji. Tento účinek spatřuji v tom, že přesvědčivé argumenty v sobě absorbují několik dalších faktorů. Na základě logiky a popisu přesvědčivých argumentů od Ghanem i McCombse, jsou určité rámce právě přesvědčivými argumenty, které více rezonují s přemýšlením lidí o tématu a následně vedou k jeho nastolení do osobní agendy. Takový argument může dále podpořit proces, během něhož se pro nás daný problém stane důležitým, což může blokovat efekt jiných rámců, které nejsou přesvědčivé. Ostatně podobně uvažují o „přesvědčivých asociacích“ i Saldaña, Ardèvol-Abreu, Guo a McCombs [2014]. Takový styl uvažování mě vede ke druhé hypotéze, která je alternativní k první zmíněné. Pokud se totiž neprojeví žádný konstantní vzorec, jenž by odkazoval na vliv rámců podle představené typologie, bude to svědčit o tom, že vliv mají nejspíš přesvědčivé argumenty. Tyto argumenty se mohou vyskytovat napříč různými typy rámců, a proto mohou narušit vzorec, který bychom předpokládali na základě první hypotézy.

H2: Pokud mezi typy rámců neobjevíme žádný vzorec vlivu na osobní agendu, bude to znamenat, že vliv mají přesvědčivé argumenty.

2.4. Historie témat

V roce 2008 byla česká mediální scéna obsazena několika velkými tématy, která tak rezonovala i ve veřejném mínění. Všechna témata, o nichž se v této práci budu zmiňovat, byla v mediálním i veřejném diskurzu již delší dobu. Např. spor o církevní restituce probíhá v médiích již velmi dlouho, řekněme v řádu desítek let. Právě ten byl tématem, na němž Kalvas et al. [2012] testovali svoje hypotézy o propojení nastolování agendy a rámcování. V testování tohoto propojení pokračuji a ověřuji hypotézu na dalších třech tématech. Jedním z nich

bylo téma věnující se umístění protiraketového radaru na našem území, konkrétně ve vojenském újezdu Brdy, které se projednávalo oficiálně od počátku roku 2007, ovšem mediálně a veřejně známým se stalo již v polovině roku 2006. Násilí na dětech je shrnující a obecnější název pro další kauzy, které hýbali světem médií a veřejnými náladami v české společnosti. Šlo o několik případů, jež se nacházely v různé fázi vývoje. Buď se během sledovaného období objevily jako úplně nové případy nebo se právě dostaly k soudu nebo byl vynesena rozsudek a ten se stal předmětem dalšího zájmu a komentářů. Posledním tématem je problém zdravotnické reformy. Vzhledem k ostatním se zdravotnická reforma jeví jako běžnější politický a veřejný problém, avšak i toto bylo jedno z nejdůležitějších témat současnosti, neboť dílčí změny ve zdravotnictví se přímo dotýkali všech obyvatel České republiky. Podle respondentů panelového šetření, ze kterého čerpám data pro tuto práci, byla výše uvedená témata jedněmi z nejčastěji zmiňovaných odpovědí na MIP otázku.

V následujících částech tedy detailněji představím jednotlivá témata. Protože uplynulo již více než šest let od té doby, co byla témata ve středu pozornosti, uvedu jejich historii a krátce i následný vývoj, ale především se budu soustředit na popsání situace, jež se odehrávala ve sledovaném období, tedy konec března až začátek července roku 2008. Tento popis je důležitý pro lepší orientaci v rámci, které jsou vytvořeny při detailnější obsahové analýze, konkrétnější informace o jednotlivých rámci viz níže.

2.4.1. Radar v Brdech

Americký protiraketový obranný systém, jehož součástí měl být radar umístěný ve vojenském úvozu v Brdech, se začal projednávat oficiálně na začátku roku 2007. První zmínky o možné spoluúčasti na americkém protiraketovém systému se ovšem objevují již na začátku nového tisíciletí, kdy tehdejší ministr obrany Jaroslav Tvrdík při návštěvě

USA v roce 2002 jednal o protiraketové obraně s Američany a nabídl možnost umístění části systému na našem území. Veřejným tématem se však umístění radaru na území ČR stalo až v polovině roku 2006, kdy se začalo projednávat konkrétní umístění radarové základny a kdy byla založena iniciativa NE základnám!, jež vystupuje proti úmyslům postavit na území ČR radarovou základnu.¹ Iniciativa Ne základnám! se stala jedním z nejhlasitějších odpůrců záměru vybudovat radarovou základnu v Brdech. Jejím hlavním argumentem bylo, že základna vyvolá novou vlnu zbrojení, což následně povede „... ke zvyšování napětí ve světě“ [Tamáš 2006]. Cílem Iniciativy je bojovat proti záměru umístit části protiraketového systému v ČR.

Součástí protiraketového obranného systému USA měla být radarová základna v ČR a raketové silo v Polsku s deseti raketami. Radar měl být do ČR dovezen z Marshallových ostrovů, konkrétně z atolu Kwajalein. Jeho funkcí je zaměřování střel střednědlouhého doletu, které jsou následně zlikvidovány raketami, ty měli být umístěny v polské části obranného systému. Za hrozbu byl v této době považován Írán a Severní Korea. USA oficiálně požádalo českou vládu o výstavbu radarové základny v lednu 2007 a začalo vyjednávání o konkrétní poloze v Brdech a podmínkách zapojení do systému obrany NATO. Proti záměru vybudovat v Brdech radarovou základnu se zvedla vlna protestů hlavně místních obyvatel a starostů obcí v okolí plánované výstavby. Jedním z nejvýraznějších nepřátel radaru byl starosta Trokavce Jan Neoral. Hlasy proti radaru zaznívaly i ze zahraničí, a to především z Ruska, které vnímalo radar jako ohrožení vlastní bezpečnosti a jako impuls k nové vlně zbrojení. Co se týká odporu místních lidí a starostů hlavním argumentem se stal většinový nesouhlas veřejnosti s radarem, na který vláda nebere zřetel a výtka, že ani jedna z vládních stran neměla jednání o radaru ve

¹ Ne základnám! [online]. [cit. 9. 8. 2014]. Dostupné z: http://www.nezakladnam.cz/cs/19_o-iniciative.

svém volebním programu, tudíž by o něm neměla rozhodovat. Dalšími argumenty byla zdravotní rizika, jež může radar způsobit, starost o zabránění příliš velkého prostoru, omezení letového prostoru atd.

Jednání o radaru rozdělilo nejen obyvatele ČR, ale zejména politiky a poslance. Ve sledovaném období, tzn. konec března až počátek července 2008, se jednalo z velké části o konkrétních podmínkách fungování radaru, vyjednávání dohody o umístění, sjednávání podpisu smluv a výhodách, které z toho pro ČR plynou. Zároveň se téma radaru ve většině zpráv stalo zástupným problémem pro politické machinace. Tyto zprávy o radaru se vyznačovaly tím, že radar a řešení konkrétně tohoto problému bylo zmíněno jen okrajově a převážná část textu se soustředila na to, kdo radar při hlasování ve Sněmovně podpoří a kdo bude proti, popřípadě co je potřeba udělat, aby radar ratifikačním procesem prošel.

Dohodnutí nad hlavní smlouvou o radaru proběhlo na summitu NATO v Bukurešti 3. 4. 2008 mezi tehdejšími ministry zahraničí USA a ČR, konkrétně tedy mezi Condoleezou Riceovou a Karlem Schwarzenbergem. Zároveň NATO uznalo zvyšující se riziko raketového útoku a tudíž i důležitost obranného systému USA, který přispěje k bezpečnosti Aliance. V následujícím týdnu proběhlo několik protestů proti vybudování radarové základny. Poté se začalo dojednávat datum podpisu této smlouvy, která by následně mohla jít do ratifikačního procesu. Původně se spekovalo o začátku května, proto byla koncem dubna aktivisty z hnutí Greenpeace obsazena „radarová kóta“ 718 ve VVP Brdy, kde má být radar postaven. Akce však ztratila na aktuálnosti, neboť den předtím byla ohlášena změna data příjezdu C. Riceové a podpis smlouvy se odložil na červenec téhož roku. Během dubna až června se objevovaly zmínky o vyjednávání o druhé dohodě, tzv. smlouvy SOFA, která má upravovat pobyt vojáků především z hlediska práva, daní a pojištění. Ve druhé polovině května bylo největší událostí držení protestní hladovky dvou mužů z Iniciativy Ne základnám!, na kterou

navázala symbolická řetězová hladovka osobností, umělců a vědců trvající vždy 24 hodin. Na začátku června se začalo jednat o datu podpisu hlavní smlouvy. Datum podpisu smlouvy byl stanoven na 8. červenec 2008 a také se tak stalo, při návštěvě C. Riceové v Praze. Podepsaná a vládou schválená smlouva prošla v listopadu senátem, kde jí podpořila nadpoloviční většina senátorů. Hlasování ve sněmovně bylo v březnu 2009 odloženo z důvodu nízké podpory poslanců. Vláda Mirka Topolánka byla poté nahrazena úřednickou vládou Jana Fishera a ta prohlásila, že otázku radaru bude řešit až následující kabinet. Takové prohlášení zapadlo do politiky nového prezidenta USA Baracka Obamy a bylo v souladu s jeho smýšlením o neaktuálnosti hrozby z Íránu, a proto od vybudování radaru na území České republiky v září 2009 nadobro upustil.

2.4.2. Násilí na dětech

2.4.2.1. Kauza Kuřim

Jednalo se o jeden z nejhorších a nejzamotanějších případů týrání dětí, který byl objeven náhodou. Stalo se tak v květnu 2007, kdy se sousedům týraných dětí objevil na chůvičce záběr z komory vedlejšího domu. Tam byl týrán Ondřej-mladší z týraných bratrů. V domě bydlel se svojí matkou Klárou Mauerovou, ta spolu se svojí sestrou Kateřinou a dalšími lidmi týrala své syny od prázdnin roku 2006. Celá kauza je zasazena do debat o možném sektářském pozadí týrání, které mělo učinit chlapce odolným proti bolesti a poslušným autoritě. Další částí kauzy je vyprávění příběhu dospělé ženy Barbory Škrlové, která se vydávala za zneužívanou třináctiletou dívku Aničku z Norska. Anička byla adoptována Klárou Mauerovou a v květnu 2007 byla umístěna do Klokánku stejně jako týraní kluci. Anička poté uprchla a žila v Norsku jako třináctiletý Adam. V lednu 2008 se vrátila do ČR a byla obžalována a umístěna do vazby. Téměř celý rok od objevení týraného Ondřeje se případ vyšetřoval a sepisovala se obžaloba a svědectví. Ve sledovaném období duben až červenec 2008 se dostává kauza k soudu a vyslychají se obžalování, svědkové a čtou se listinné důkazy. Při výpovědích a čtení svědectví

týraných chlapců na veřejnost vyplouvají podrobnosti mučení a týrání tehdy osmiletého Ondřeje a jedenáctiletého Jakuba, které byli velmi šokující. Média mohla být přítomna soudním jednáním, a proto bylo pokrytí tématu velmi vysoké právě v období konání přelíčení, tedy v druhé polovině června. Soud byl odročen na říjen téhož roku a tehdy byly vyneseny rozsudky nad obžalovanými. Ve sledovaném období psala média o této kauze jako o strašlivém případě, který nemá obdoby. V některých zprávách bylo zdůrazněno sektářské pozadí případu a někdy byla otevřena debata o lepší ochraně dětí.

2.4.2.2. Rakušan Josef Fritzl

Koncem dubna 2008 objevili rakouští kriminalisté sklepení pod činžovním domem, kde Josef Fritzl věznil a znásilňoval svoji dceru přes dvě desítky let. Měl s ní celkem 7 dětí, z nichž jedno umřelo jako novorozeně, a tak ho Fritzl spálil v kotli. Tři děti vychovával se svojí ženou nad zemí a tři děti byly vězněny se svojí matkou v kobce pod zemí. Opět se na tento případ přišlo náhodou, a to, když musel Fritzl odvézt nejstarší dceru Kirsten do nemocnice, neboť byla nemocná. Tamní lékař potřeboval vyšetřit i matku dívky kvůli možné dědičné chorobě a neuvěřil historce, že Fritzl neví, kde jeho dcera a matka dívky, Kirsten, je. Zavolał policii a ta chytla Fritzla i s jeho dcerou, když jí vzal do nemocnice. V případě této kauzy se otevřela otázka, jak to mohl tak dlouho tajit a jak to, že si nikdo ničeho nevšiml, přičemž se v takto pojatých zprávách brala za viníka společnost, která je lhostejná ke svému okolí. Postupně se objevovaly informace o velikosti a zabezpečení podzemní kobky a případ Fritzla se stal mediální senzací. Mediální texty se ve sledovaném období zaměřovaly především na hrůznost případu, dlouhé trvání a promyšlení ze strany vězňitele. Případ Fritzla také v několika případech vedl k veřejné debatě o lepší ochraně práv dětí, podobně tomu bylo i v ostatních případech tématu „Násilí na dětech“.

2.4.2.3. Rozsudek nad Bohumilem Kulínským

Poprvé byl Bohumil Kulínský obviněn ze zneužívání sboristek Bambini di Praga v listopadu 2004. Od té doby byl až do 1. července roku 2005 ve vazbě a jeho případ se vyšetřoval.² Vyšetřování a soud se táhli čtyři roky, během nichž byl obžalován, zproštěn obžaloby a v dubnu 2008 se opět rozhodovalo o jeho vině. Obžalovaný byl ze zneužití několika desítek sboristek sboru Bambini di Praga, jehož byl sbormistrem. Trestné činy se měly odehrát v letech 1984-2004. 17. dubna se četly závěrečné řeči u soudu a státní zástupce navrhol až 8,5 roku vězení. O několik dní později padl rozsudek, který byl překvapivý. Soudce sice uznal, že je Bohumil Kulínský vinen, ale vzhledem k tomu, že od trestných činů již uplynulá dlouhá doba a Kulínský přispěl dobrému jménu České republiky v zahraničí, dostane jen 3 roky s podmíněným odkladem na 5 let. To vyvolalo vlnu kritiky rozhodnutí soudu a obecně nízkých trestů za zneužívání dětí. V období dubna až května se v médiích objevovaly právě zprávy s kritikou soudů, které rozhodují nejednotně v obdobných případech. Vrchní soud v lednu 2009 rozhodnutí královehradeckého soudu označil za pochybení a následně uložil Kulínskému trest 5,5 roku nepodmíněně a zákaz činnosti s dětmi.

2.4.2.4. Návrh na zákaz tělesných trestů podporovaný Džamilou Stehlíkovou

Debata o možném zákazu tělesných trestů byla otevřena Výborem pro práva dítěte v březnu roku 2008. Tehdy ze zasedání Výboru vyplynulo, že navrhne zákaz tělesných trestů. Hlavní představitelkou a zastávkyní zákazu tělesných trestů v rodině se v médiích stala ministryně pro lidská práva a národnostní menšiny Džamila Stehlíková. Debata byla otevřena na popud evropských institucí (Výbor pro práva dítěte OSN, Evropská rada), které zákaz tělesných trestů na dětech prosazují, neboť

² iDnes.cz. 2005. „Sbormistr Kulínský opustil vazbu.“ [online] [cit. 10. 8. 2014]. Dostupné z: http://zpravy.idnes.cz/krimi.aspx?c=A050701_122559_krimi_ton.

tyto tresty nejsou v souladu s Úmluvou o právech dítěte. V některých zemích unie, zejména severských, tento zákaz platí už několik let. Zmínky o zákazu tělesných trestů se v rámci České republiky objevují již dříve. Např. ve zprávě o stavu lidských práv v ČR z roku 2005 se uvádí, že „stále také nedošlo k výslovnému legislativnímu zákazu tělesných trestů používaných rodiči a dalšími osobami, v jejichž péči se dítě nachází. Řada rodičů fyzické tresty jako výchovný prostředek stále používá”,³ což vyplynulo z výzkumu mezi žáky 1. stupně ZŠ⁴. Ve sledovaném období se v člancích probíralo hlavně to, jestli má zákaz tělesných trestů smysl: týrání je zákonem již ošetřeno a samotný navrhovaný zákaz by nebyl právně postižitelný. Paradoxem zůstává, že všichni jsou proti týrání, ale většina rodičů mírné tělesné tresty schvaluje a považuje za součást správné výchovy. Jednou ze součástí debaty tak bylo i rozlišení výchovného plácnutí a týrání. Přičemž velká část mediálních textů ve sledovaném období duben a květen vyznívala ve prospěch kritiky navrhovaného zákazu. Koncem května 2008 se sešla Rada vlády pro lidská práva a předsedkyně Výboru pro práva dítěte Eva Vaníčková uvedla, že návrhem zákazu tělesných trestů chtěli veřejnosti vyslat vzkaz, že je to nepřijatelný způsob výchovy dítěte a rozpoutat veřejnou debatu k tomuto tématu. Hostem zasedání byla i ministryně pro lidská práva a národnostní menšiny Džamila Stehlíková, která navrhla, aby byla vedena kampaň a veřejná diskuze „... na téma výchova bez násilí.”⁵ Do konce roku 2008 pak bylo projednávání tohoto tématu přerušeno. Během května se v médiích ještě občas vyskytovaly

³ Zpráva o stavu lidských práv v České republice v roce 2005. [online]. Praha. [cit. 11. 8. 2014]. Dostupné z: <http://www.vlada.cz/assets/ppov/rlp/dokumenty/zpravy-lidska-prava-cr/zprava2005.pdf>.

⁴ Ibid.

⁵ Zápis ze zasedání Rady vlády ČR pro lidská práva ze dne 26. 8. 2008. [online]. Praha. [cit. 11. 8. 2014]. Dostupné z: http://www.vlada.cz/assets/ppov/rlp/cinnost-rady/zasedani-rady/Zasedani_dne_26_kvetna.pdf.

komentáře k návrhu zákazu tělesných trestů, ale už v menší míře než v měsíci předchozím.

2.4.2.5. Únos Terezy Vichnarové do Austrálie jejím otcem Novozélandčanem

Koncem března byla unesena dcera Češky a Novozélandčana Tereza, které bylo 6 let, a to svým vlastním otcem do Austrálie. Na základě tohoto případu zveřejnila média i další příběhy tahanic o dítě mezi rodiči různých národností, kteří se rozešli a teď své neshody řeší únosem dítěte do své rodné země. Případ Terezy byl hodně medializovaný. Matka Terezy měla svého mluvčího, který tlumočil jednotlivé kroky učiněné pro získání Terezy zpět do České republiky. Nakonec musela matka do Austrálie, kde soud rozhodl o výhradní péči matky a tak se mohly Tereza i její matka vrátit v druhé polovině května do ČR, načež zájem médií opadl.

2.4.2.6. Zmizení Jakuba Šimánka a následný nález mrtvého zmizelého

Jakub Šimánek se ztratil na začátku května 2008 z hřiště v Havlíčkově Brodě, kam si šel hrát. Nejprve se spekulovalo o únosu, neboť Jakobovým otcem byl generál Hynek Blaško. Později, ale kriminalisté našli Antonína Nováka, Slováka. Ten Jakuba znásilnil a zavraždil ještě týž den, co ho odlákal z hřiště k sobě na ubytovnu. Antonín Novák byl recidivista, který se vyhýbal na Slovensku léčbě, ale v mezinárodním systému byl hledán jen kvůli trestné majetkové činnosti a byla vyžadována jen adresa bydliště. To vedlo k rozpoutání debaty o selhání úřadů, které měly Novákovo vyhýbání se léčbě hlásit. K vraždě malého Jakuba tudíž nemuselo dojít. Soud s Antonínem Novákem, kde se rozhodlo o doživotním trestu, proběhl 20. února 2009. Ve sledovaném období mediální texty věnovaly největší pozornost detailům případu a kritice špatné součinnosti úřadů.

2.4.3. Zdravotnická reforma

Reforma zdravotnictví byla v roce 2008 jedním z největších politických témat. Již v předchozích letech se debatovalo o potřebě zreformovat systém zdravotní péče v České republice, ale většina dřívějších ministrů buď neměla čas prosadit návrhy reformy, nebo si netroufala k tak velkému kroku. Tehdejší vláda s ministrem zdravotnictví Tomášem Julínkem se do reformy financování a poskytování zdravotních služeb pustila. Tomáš Julínek se o reformu zdravotnictví aktivně zajímal již před svým dosazením na ministerské místo. Dokonce byl členem občanského sdružení „Reforma zdravotnictví - forum.cz“, které vzniklo již v roce 2004.⁶ Hlavním cílem tohoto sdružení bylo vytvořit funkční návrh na změnu zdravotního systému a snaha o samotnými občany řízený plán zdravotní péče, kdy by si jednotlivec sám zvolil plán péče, podílel se na jeho směřování a měl vliv na možné úspory. To by byla velmi radikální změna, která by byla, nicméně podle členů sdružení Pavla Hroboně, Tomáše Julínka a Tomáše Macháčka, životaschopná, neboť by se uskutečňovala pozvolna a vždy by záviselo na konkrétním jednotlivci.⁷

Zdravotnickou reformu začal uvádět v platnost Tomáš Julínek hned, jak se stal ministrem zdravotnictví po volbách v roce 2006. Tato reforma tak často nesla jeho jméno a byla označována jako Julínkova reforma. První změny ve zdravotnictví přišly už v roce 2007. Úspěšným a velkým krokem bylo zavedení zákona o regulačních poplatcích, který nabyl účinnosti 1. ledna 2008. Poplatky se platily za klinické vyšetření, den v nemocnici, vyšetření na pohotovosti, ale i za recept na léky. Téma poplatků jako takové se stalo symbolem celé reformy, která měla přinést

⁶ Reforma zdravotnictví – forum.cz. [online]. Praha [cit. 3. 3. 2015]. Dostupné z: http://web.archive.org/web/20150303130834/http://www.reformazdravotnictvi.cz/content/files/cz/O_nas/CZ_VZ_2004.pdf.

⁷ Reforma zdravotnictví – forum.cz. [online]. Praha [cit. 3. 3. 2015]. Dostupné z: http://web.archive.org/web/20150303130834/http://www.reformazdravotnictvi.cz/content/files/cz/O_nas/CZ_VZ_2004.pdf.

hlavně větší spoluúčast pacienta na zdravotní péči, ale nejen to. Většina veřejnosti ovšem s takovým směřováním zdravotnické reformy nesouhlasila. Poplatky se staly trnem v oku i opozici, a to především stranám ČSSD a KSČM, které dokonce podaly stížnost k Ústavnímu soudu.⁸ Předmětem stížnosti byl fakt, že v Ústavě v Listině základních práv a svobod je věta o bezplatné zdravotní péči, ovšem s dovětkem za podmínek, které stanoví zákon.⁹ Tato věta přesto podle Michala Haška (ČSSD), který podal stížnost, jasně naznačuje, že poplatky zavedené ministrem zdravotnictví jsou protiústavní.¹⁰

Ve sledovaném období se tak vyskytovaly především články věnované právě tématu poplatků. Autoři textů je buď podporovali, nebo rezolutně odmítali. Několikrát byl zmíněn konkrétní příklad jejich negativního nebo naopak pozitivního dopadu na zdravotní péči nebo osobní život jedince. Často se také v textech diskutovalo, komu by se měli poplatky odpustit (novorozencům, dětem do 18 let, důchodcům), což se stalo především předmětem debat v koalici a výhrady k poplatkům dávali najevo jak lidovci, tak zelení. Nakonec uspěli s novelou na odpuštění poplatků novorozencům, dárcům orgánů a lidem se soudně nařízenou léčbou, která vešla v platnost 1. srpna 2008.¹¹ Nicméně výhrady se netýkaly jen poplatků, ale i dalších sporných bodů reformy, jakým byla např. privatizace pojišťoven. V období dubna a května se poté objevovalo mnoho článků týkajících se stížnosti na placení poplatků k Ústavnímu soudu, neboť byl k soudu přizván jako svědek předseda

⁸ Novinky.cz. 2007. „Senátoři ze tří klubů podali ústavní stížnost na reformu.“ [online] [cit. 3. 3. 2015]. Dostupné z: <http://www.novinky.cz/domaci/128458-senatori-ze-tri-klubu-podali-ustavni-stiznost-na-reformu.html>.

⁹ Poslanecká sněmovna parlamentu ČR. [online]. Praha: Poslanecká sněmovna. [cit. 4. 3. 2015]. Dostupné z: <http://www.psp.cz/docs/laws/listina.html>.

¹⁰ Zdraví a zdravotnictví. [online]. Praha: Marketing pro zdraví [cit. 3. 3. 2015]. Dostupné z: <http://www.zdrav.cz/modules.php?op=modload&name=News&file=article&sid=8089>.

¹¹ Ministerstvo zdravotnictví. [online]. Praha: Ministerstvo zdravotnictví [cit. 4. 3. 2015]. Dostupné z: http://www.mzcr.cz/dokumenty/zmeny-v-regulacnich-poplaccich_1130_870_1.html.

vlády a ministr zdravotnictví a následně 20. května padlo definitivní rozhodnutí, že poplatky protiústavní nejsou. Svědkové jsou u Ústavního soudu poměrně vzácní a navíc, když se jedná o takto vysoce postavené politiky, proto není divu, že svědectví Mirka Topolánka a Tomáše Julínka vzbudilo mediální pozornost. Tato mediální pozornost věnovaná speciálně soudu o poplatcích se projevila i ve veřejné agendě, a to konkrétně tím, že se samostatnou kategorií na otázku „jakou celospolečenskou událost z poslední doby považujete vy osobně za nejdůležitější“ stala odpověď: „jednání Ústavního soudu o poplatcích“ nebo „rozhodnutí Ústavního soudu o poplatcích“ [CVVM 2008].

Dalším výrazným bodem reformy byl návrh na privatizaci zdravotních pojišťoven a převod fakultních nemocnic na akciové společnosti. Druhý zmíněný bod zvedl vlnu odporu a kritiky z řad univerzitních lékařů, kteří vyučují a pracují právě v těchto nemocnicích, a kteří se obávali zhoršení kvality a možnosti výuky a výzkumu na těchto pracovištích, když budou ve formě akciových společností. Hlavním argumentem odpůrců se stalo konstatování, že nemocnici nelze řídit jako firmu a pokud se stanou univerzitní nemocnice akciovými společnostmi, tak přestanou mít VŠ vliv na chod nemocnice a upadne jejich úroveň. Podobný argument se objevil i v případě privatizací pojišťoven, kde se většina lidí obávala toho, že pojišťovny budou proplácet jen to nejzákladnější ošetření a na všem ostatním budou profitovat na úkor pojištěnců/pacientů.

V neposlední řadě se i z tohoto tématu, jako v případě radaru, stalo pole pro politický boj. Jak jsem již zmínila výše, opozice hlásala, že poplatky jsou neústavní a populisticky prohlašovala, že poplatky zruší hned, jak se dostane k moci. Navíc se nepřilíš oblíbené poplatky staly i důvodem rozporů uvnitř široké základny ODS, neboť vyvolávaly úpadek voličských preferencí před blížícími se komunálními volbami. Opoziční výhrůžky o zrušení poplatků se vytratily do ztracena a tak jsme poplatky

platili až do konce roku 2014. V současnosti se poplatky neplatí za žádné klinické vyšetření, recept na léky, ani za pobyt v nemocnici. Jediné, co zůstalo, je 90 korunový poplatek za ošetření na pohotovosti.¹² Kromě poplatků se však další velké reformní návrhy Julínkovi prosadit nepovedlo a v lednu 2009 byl jako ministr odvolán. Reforma zdravotnictví poté pokračovala za ministrování Leoše Hegera, který byl do funkce jmenován v červenci 2010.

¹² Ministerstvo zdravotnictví. [online]. Praha: Ministerstvo zdravotnictví [cit. 4. 3. 2015]. Dostupné z: http://www.mzcr.cz/dokumenty/vlada-zrusila-poplatky-za-navstevu-lekare-a-za-recept-v-lekarnach-9289_3030_1.html.

3. Metodologická část

Metodologická část práce se věnuje zejména popisu použitých výzkumných technik a postupu při jejich zpracování. Jednou z hojně využívaných výzkumných technik v této práci je obsahová analýza. A to jak kvantitativní, tak kvalitativní. Ráda bych tedy na tomto místě uvedla obecné principy obsahové analýzy, stejně jako její konkrétní využití pro získání dodatečných dat o výskytu rámců v mediálních textech. Dále upozorním na problematiku panelových dat a uvedu příklad využití při výzkumu nastolování agendy.

3.1. Obsahová analýza

Obsahová analýza „jako technika leží na několika specializovaných procedurách, jak zacházet s textem“ [Krippendorff 2013: 82]. V následující části tak představím jednotlivé komponenty získávání dat, kterými jsou výběr jednotek, vhodně zvolený vzorek a také zaznamenávání a kódování. Obsahová analýza jako metoda získávání informací z textů nebo o textech není žádnou novinkou v sociálních vědách. Klaus Krippendorff o ní dokonce píše, že „(o)bsahová analýza je potencionálně jedna z nejdůležitějších výzkumných technik v sociálních vědách“ [2013: xii]. Následně uvádí mnoho příkladů využití této metody, a to již z 30. let minulého století. Tehdy se zkoumaly otázky týkající se definice problému napříč zeměmi nebo otázky typu, jak jsou národnostní a etnické menšiny zobrazovány v tisku [ibid.]. V rámci tématu této práce mohu uvést klasický příklad obsahové analýzy ve studii Chapel Hill, kde McCombs a Shaw [1972] zjišťovali tematickou agendu tisku a televize tím, že počítali výskyt jednotlivých témat. Běžně bývá tento typ obsahové analýzy nazýván kvantitativní, avšak Krippendorff tvrdí, že rozdělování na kvantitativní a kvalitativní přístup je chybné, neboť „pro analýzu textu jsou oba přístupy nepostradatelné“ [2013: 88]. Nepostradatelnost vyplývá z toho, že kvantitativní metoda byla často kritizována za přílišné redukování textů na pouhé počty slov nebo frází, stejně jako kvalitativní přístup si

vyslechl kritiku za nesystematičnost zjišťování a sbírání dat. Nicméně rozdělení na kvalitativní a kvantitativní obsahovou analýzu je zažité a zpřesňuje vyjadřování o použité metodě, proto ho nadále používám s tím účelem, abych rozlišila jednotlivé metody získávání dat v rámci této práce.

Důležitým poznatkem v kontextu představení metod získávání dat je, že data nejsou nikdy nalezena nebo sbírána, ale vždy vytvářena a dělána. Proto je podstatné říci, jakým způsobem výzkumník k datům dospěl. Krippendorff [2013: 82] popisuje data v rámci obsahové analýzy následovně: „v obsahové analýze, jsou data výsledkem procedur, které si výzkumník vybral k zodpovězení specifických otázek týkajících se fenoménu v kontextu daných textů.“ Přesný postup, jak jsem ke svým datům pro analýzu dospěla, bude představen níže. Nyní bych chtěla uvést, že s problematikou získávání dat souvisí i postupy zpracování dat. Ve výzkumech je totiž často kladen důraz na replikovatelnost, tedy možnost provést určitý výzkum znovu a ověřit tak jeho platnost. Studie, které využívají obsahovou analýzu, by tedy též měly být replikovatelné, a proto „musí být výzkumníkův popisný výčet analýzy dostatečně kompletní, aby mohl sloužit jako sada instrukcí kódovačům, dalším výzkumníkům a kritikům“ [ibid.: 83]. Přesto, že Krippendorff [2013: 83] v tomto kontextu uvádí metaforu „počítačového programu“, který je velmi přesný a detailní, je si vědom, že u obsahové analýzy se „často pracuje s velkou dávkou implicitnosti v instrukcích“, což vychází z toho, jaká data se využívají. Nicméně je možné sledovat jisté fáze nebo prvky v procesu obsahové analýzy.

„Jednotkování“ je jednou ze tří komponent obsahové analýzy, jež společně „vytváří data“ [Krippendorff 2013: 84]. Výběr jednotky je klíčový a obsahový analytik vždy musí výběr zvážit a ospravedlnit „musí ukázat, že informace, které potřebuje pro svou analýzu, jsou reprezentovány v kolekci jednotek, ne v tom, co jednotkování vynechává ani v tom, co je

ve vztahu mezi jednotkami, se kterými analýza zachází jako s nezávislými na sobě“ [ibid.]. Ve většině případů bývá jednotkou jeden příspěvek, fotka nebo reportáž. Jeden mediální příspěvek je jednotkou analýzy i v mé práci.

Dalšími fázemi procesu vytváření dat je „vzorkování“ a „zaznamenávání/kódování“, kde vybírání vzorku je odlišné od klasického vytváření vzorku studované populace, neboť je podle Krippendorffa komplexnější, a to díky tomu, že texty mají více úrovní, které mohou být zapojeny do analýzy [2013: 84-85]. „Zaznamenávání/kódování“ poté odkazuje k procesu, kdy jednotky analýzy se nenacházejí v analyzovatelné podobě, a proto je potřeba je nejdříve zaznamenat a poté kódovat eventuálně jen kódovat, pokud jsou již určitým způsobem zaznamenané. Krippendorff tuto fázi vzletně popisuje jako proces, který „přemostňuje propast mezi testy a někým, kdo je čte, mezi odlišnými obrazy a tím, co v nich lidé vidí nebo mezi oddělenými pozorováními a jejich situačními interpretacemi“ [ibid.: 85]. Kódování textů většinou prováděli lidé, nicméně počítačové programy jsou na vzestupu i v této oblasti, a proto existuje několik softwarů pro textuální analýzy. Pro přehled softwarů (zaměřujících se spíše na kvalitativní textuální analýzu) uvedme např. *MAXqda*, *NVivo* nebo známý *ATLAS.ti*. Přičemž pro zajímavost můžeme zmínit, že ve výzkumu rámcování se na jejich přínos k metodě zjišťování rámců zaměřil Thomas Koenig [2004]. Problémem ovšem zůstává „složitost programování počítačů, aby odpovídali na význam textů“ a ne na pouhé počítání určitých slov nebo frází [Krippendorff 2013: 85].

Problémy vyplývající z nesprávných předpokladů ohledně fází procesu vytváření dat shrnuje Krippendorff [2013: 87] takto: „Použití neadekvátních jednotek vede ke konceptuálním potížím. Nebo výzkumník může použít určitý vzorkový plán a pak zjistí, že tento plán vynechal nejvýznamnější případy. Nakonec, při čtení daných textů, může analytik

zjistit důležité koncepty, pro které, ale kódovací instrukce nemají vhodné kategorie; takový objev zanechá otázku zaznamenávání/kódování arbitrární nebo nejistou.“ S těmito problémy je třeba počítat a pokud možno provést jakousi testovací fázi celého procesu získávání dat neboli pilotní studii, ve které se ověří správnost nastavených kritérií pro všechny komponenty. Ostatně vytvoření kódovací knihy a ověření její správnosti bylo součástí této práce.

3.1.1. Popis metody

Pro detailnější analýzu mediálních textů jsem potřebovala nejdříve tyto texty získat. Vytipování článků jsem provedla na základě dat, která byla sesbírána pro kvantitativní obsahovou analýzu společností Media Tenor, detailní představení datového souboru bude uvedeno níže. Veškeré mediální texty byly tehdy pomocí kódů zaneseny do datového souboru. Na základě hlavního tématu článku jsem vytipovala texty, které by mohli odpovídat třem zvoleným tématům. Následně jsem díky tomuto vytipování hledala články za pomoci databáze Anopress. Do databáze jsem zadávala vyhledávací fráze a slova, která mi pomáhala zúžit výběr článků k jednotlivým tématům ve sledovaném období březen až červenec 2008. Výběr článků pro analýzu jsem časově nijak výrazně neomezovala, protože se zájem o jednotlivá témata projevoval nárazově v jakýchsi vlnách. Tudíž mělo smysl sledovat celé období. Nicméně výběr jsem ukončila 7. 7. 2008 protože 6. 7. měla skončit poslední vlna dotazování, ovšem někteří lidé odesílali dotazníky i v jiné dny než na konci týdne a i pro ně jsem potřebovala mít záznamy o mediálních textech pro dny před odesláním dotazníku. Vyhledávání bylo omezeno na celostátní deníky, televize a rádia, což odpovídalo kritériím předchozí obsahové analýzy. Následně jsem články kontrolovala, jestli se vztahují k vybranému tématu a nejsou vyfiltrována díky náhodným shodám v klíčových slovech nesprávně. Pokud jsem dle vytipování nemohla určitý článek v Anopressu najít, provedla jsem kontrolu v archivu denního tisku v knihovně. Vyhledané a zkontrolované články se stali základem pro detailnější

obsahovou analýzu, v níž jsem zjišťovala rámce mediálních textů ke třem vybraným tématům.

Články z databáze Anopress jsem poté náhodně pročítala a na základě určitých komponentů jsem vytvořila jednotlivé rámce pro téma výstavby radaru, násilí na dětech a zdravotnická reforma. Při tvorbě jednotlivých rámců jsem vycházela z Entmanovy [1993] definice rámců. Jak již bylo zmíněno výše, Entman popisuje rámce na základě čtyř komponent, které by měly obsahovat. Jedná se o „definici problému, kauzální interpretaci, morální hodnocení a/nebo návrh řešení“ [ibid.: 52], kdy poslední zmíněná komponenta může, ale nemusí být v rámci obsažena. I přes kritiku některých teoretiků [např. Scheufele, Iyengar 2011], kteří tuto definici považují za vágní, si myslím, že je to jedna z definic, která se dá následně dobře operacionalizovat a použít pro zjišťování rámců v textech.

První složka byla ve většině případů klíčová pro určení rámce ve vztahu k tématu. Otázka pro určení tohoto komponentu zněla: „Co je definováno jako problém?“. Odpovědí pak bylo obecné tvrzení typu: poplatky ve zdravotnictví, ochrana dítěte nebo výstavba radaru. Druhou částí rámce byla kauzální interpretace, která byla podstatná při určování typů rámců. Interpretační mechanismus totiž často propojoval téma s jinými oblastmi života. Pro lepší představení bych na tomto místě uvedla příklad týkající se výstavby radaru na našem území. Mediální texty často prezentovali téma radaru jako politický problém, kde byla výstavba spojována čistě pouze s politickými otázkami a důvody. Nicméně výstavba radaru byla i bezpečnostním tématem, tudíž spojení radaru s bezpečnostními otázkami pro Českou republiku eventuálně pro celé NATO, vystupovalo jako alternativní interpretace problému. V případě morálního hodnocení jsem se zaměřovala na to, kdo je v článku označován, jako viník popř. kdo přispěl k současnému stavu věci a jak se k tématu staví autor textu. Morální hodnocení tak bylo ve velké části

analyzovaných textů manifestováno právě skrze postoj autora nebo skrze akcentování jednoho pohledu na věc. Nejviditelnější rozdíl v pohledu na danou situaci bylo možné pozorovat u tématu násilí na dětech. Zde se v některých případech jednalo „pouze“ o selhání v roli opatrovníka, a to ať už se jednalo o rodiče, osoby mající zodpovědnost za dítě nebo v abstraktní rovině o stát. Zatímco v jiných případech bylo hodnocení vyhocené a pachatelé byli líčeni jako lidská monstra nebo zrůdy. Poslední prvek definice, kterým je návrh řešení, nebyl často v analyzovaných textech vůbec přítomen, a proto se při tvorbě rámců stal vedlejším a spíše doplňujícím komponentem určitých rámců.

Rámce vytvořené na základě několika desítek náhodně vybraných článků od každého tématu jsem následně zapsala do kódovací knihy. Poté jsem všechny nalezené texty pročetla a okódovala podle vytvořených rámců. Tímto způsobem tak vznikl další datový soubor, který jsem následně propojila s daty z projektu „Veřejná a mediální agenda“. Je důležité ještě zmínit, že některé texty mohly obsahovat více než jeden rámec, což je fakt vyskytující se i v jiných studiích [srov. Matthes 2009, Tankard et al. 1991 dle McCombs, Ghanem 2001]. Zároveň se v analyzovaném textu nemusel vyskytovat rámec žádný, a to v případě, že byla analyzovaná zpráva příliš krátká nebo se jednalo pouze o přehled zpráv, jenž se objevuje na začátku nebo na konci zpravodajských relací (výskyt těchto zpráv je pochopitelný s ohledem na fakt, že datový soubor byl sbírán pro ověřování hypotézy nastolování agendy, kde je často důležitá jen četnost zmínění tématu nikoli délka příspěvku).

V procesu vytváření dat, konkrétně ve fázi kódování je důležité ověřit správnost kódového klíče a zjistit jaká je spolehlivost kódování, tudíž provést test reliability [Krippendorff 2013]. Reliabilní jsou taková data, která se nemění, i když nastane změna v měřicí technice a „znamenají stejnou věc po každého, kdo je používá“ [ibid.: 267]. Reliabilita je tak manifestována souhlasem nad výsledky napříč různými

duplikacemi např. v technice měření, v různosti prostředí nebo ve výzkumnících. Krippendorff uvádí tři typy reliability, které odpovídají stupni přesnosti měření a jsou jimi „stabilita, replikovatelnost a správnost“ [2013: 270-271]. Správnost je nejvyšší stupeň, který je ale těžké dosáhnout, neboť se kódování poměruje se standardem, jenž je považovaný za správný. Replikovatelnost poté odkazuje k tomu, co je běžně označováno jako „*intercoder reliability*“, tedy stejnost výsledků za předpokladu, že je zjišťují dva a více kódérů [ibid.: 271]. „Stabilita“ je poté jakýmsi prvním krokem při testování reliability, neboť ověřuje stálost kódování v čase při kódování jedním výzkumníkem [ibid.: 270].

Při testování reliability je nutné jasně stanovit pravidla a instrukce pro kódování, vybrat data pro testování reliability, zajistit, aby kodéři instrukcím rozuměli a aby pracovali nezávisle na sobě [Krippendorff 2013]. Pro test reliability a ověření správnosti kódového klíče jsem tedy náhodně vybrala vždy 8-10% článků od jednoho tématu. Tyto články byly dány dalším dvěma kodérům, kteří podle kódovací knihy, kde byly specifikovány instrukce pro kódování, určovali rámce zvolených textů.

Reliabilita by se podle Krippendorffa měla testovat pomocí koeficientu souhlasu alfa, který on sám navrhl už v 80. letech a často se mu tak říká Krippendorffova α [Krippendorff 1992]. Přesto, že vychází z obsahové analýzy, je možné ji využít i v jiných oblastech, kde se používají různé techniky měření pro stejnou sadu dat a má mnoho výhod. Např. může být použita pro různě velký vzorek, pro různý počet kodérů nebo i na „nekompletní nebo chybějící data“ [Krippendorff 2011: 1]. Obecně koeficient souhlasu „ α “ stanovuje odchylku od perfektní reliability poměrem pozorovaných ku očekávaných nesouhlasů“ v kódování, kde perfektní reliabilita se rovná 1 tedy stavu, v němž se nenachází žádný pozorovaný nesouhlas [Krippendorff 2013: 278]. Z toho vyplývají i standardy pro míru velikosti koeficientu, který je přijatelný. Vždy je důležité stanovit si hranici, pod kterou už úroveň reliability nebude

akceptována, přičemž neexistuje jasná shoda, ale ve většině studií je to 0.667 a ideální hodnoty leží nad 0.800 [ibid.: 325]. Krippendorff uvádí, že na proměnných s reliabilitou v tomto rozmezí bychom měli tvořit jen předběžné závěry [2013: 325].

Při výpočtu reliability jsem vycházela z logiky testování reliability pro kódování jedné jednotky jedním kódem, ale vzhledem k tomu, že jedna kódovací jednotka, kterou je článek, mohla být kódována více kódy, tak jsem vzoreček trochu upravila. Nicméně pořád pracuji se základním předpokladem pro Krippendorffovu alfu, který pozorovaný nesouhlas v kódování dělí nesouhlasem, který by vznikl, pokud by data byla kódována náhodně a tento poměr odečítá od 1. Tímto výpočtem dostáváme koeficient souhlasu α . U všech článků máme tedy možnost kódovat je pěti kódy, neboť u každého z témat máme 4 rámce a možnost, že neobsahuje rámec žádný. Pokud by texty byly kódovány náhodně, tak by nesouhlas v kódování byl 15/16, protože existuje 16 možností, jak vybrat 1, 2, 3, 4 rámce nebo žádný k okódování daného textu. Číslo 15 poté odkazuje k počtu možností, které lze zvolit, když odečteme 1, což je použitá možnost, tedy 15 je počet možností, kdy se můžeme splést. Pozorovaný nesouhlas jsem poté počítala jako poměr chybně okódovaných textů ku všem použitým kódům pro soubor testovaných článků. Konkrétně to v případě kódování tématu násilí na dětech, kde jsem testovala 35 článků, vypadalo následovně. Celkem bylo použito 50 kódů a vyskytlo se 10 chyb, kde chyba znamená uvedení jiného rámce, ale i neuvedení druhého rámce, v případě, že druhý z kodérů použil 2 rámce.

Koeficient souhlasu Krippendorffova alfa byl v tomto konkrétním případě spočítán jako:

$$\alpha = 1 - \frac{\frac{10}{50}}{\frac{15}{16}}$$

Výsledek je poté 0,786. To znamená, že reliabilita kódování je přibližně 79%. U dalších témat byla reliabilita kódování nižší, a to 74% u tématu radar a 71% pro téma zdravotnická reforma.

K tématu reliability ve studiích, jež se zabývají určováním rámců, uvádí Jörg Matthes [2009] na základě svého výzkumu následující informace: „padesát pět procent článků“ věnujících se rámcování v období 1990-2005 neobsahuje žádné zprávy o reliabilitě kódování a přesto, že „počet studií, jež reliabilitu kódování uvádějí, postupně narůstá, tak ve srovnání s jinými vědeckými oblastmi se jedná o fakt, který by měl vzbuzovat zájem“ [Matthes 2009: 358]. Matthes [2009] dále zmiňuje fakt, že největší procento studií, které nezmiňují reliabilitu kódování vůbec, pochází z prací, jež zjišťují rámce induktivním a kvalitativním způsobem, tedy stejným způsobem, jaký ve své práci využívám já. Vzhledem k tomuto faktu mohu, podle mého názoru, tvrdit, že ověření reliability, které předkládám, je úspěchem alespoň v českém kontextu studií testujících vliv rámců. A to i přesto, že zjištěná úroveň reliability není úplně ideální, proto abychom mohli činit obecně platné závěry, viz výše doporučení Krippendorffa ohledně úrovně reliability. Domnívám se, že uvádění reliability kódování ve výzkumech rámcování by se mělo stát běžnější praxí, a to i ve výzkumech, které pracují s kvalitativním kódováním textů, neboť jedině tak se můžeme přiblížit k závěrům, jež budou mít obecnější platnost. Sám Matthes [2009: 360] do dalších výzkumů navrhuje, aby akademici „poskytovali více informací o typu užívaných koeficientů, o vzorcích pro testy reliability a o počtu kodérů.“ Ostatně ve své práci tyto informace uvádím. A to jak počet kodérů, tak informace o koeficientu pro

výpočet reliability a informace o souboru, který byl použit pro testování reliability kódování, viz výše.

3.2. Problematika panelových dat

Vzhledem k tomu, že pracuji s daty z panelového šetření, je podle mého názoru důležité zmínit obecně i problematiku těchto dat. Panelová data jsou specifická v mnoha ohledech, a to zejména, co se týče jejich výhod a nevýhod. Hlavní předností panelového šetření je možnost sledovat dynamický vývoj odpovědí a určit tak kauzální vztahy mezi proměnnými [Frees 2004]. Panelová data v sobě totiž zahrnují opakované pozorování souboru jednotlivců, a to alespoň dvakrát v různých časových bodech. Z tohoto definičního znaku vyplývá první nevýhoda, kterou je časová a finanční náročnost sběru těchto dat. Panel, jak se tento soubor jednotlivců opakovaně dotazovaných v čase také nazývá, je ovšem definovaný ještě jedním znakem, a tím je fakt, že se sleduje stále stejný soubor, který se nijak neobnovuje. Tudíž jedinci, kteří už se nechtějí dále účastnit panelového šetření, nejsou nahrazováni jinými. Což nás přivádí k dalším nevýhodám panelu, kterými jsou možná nereprezentativnost konečného souboru dotazovaných lidí a možné ovlivnění odpovědí příliš častým dotazováním. Hlavní nevýhodou panelových dat je poté tak zvaná „úmrtnost“ panelu [Frees 2004: 1]. „Úmrtností“ panelu se má na mysli úbytek respondentů, kteří kvůli náročnosti opakovaného dotazování často opouštějí šetření po několika opakováních a nevydrží do konce výzkumu. Což vede ke zmíněné nevýhodě, kterou je snížená reprezentativnost konečného souboru respondentů vzhledem k cílové populaci. Další nevýhodou panelového dotazování je samotný akt opakovaného dotazování, který může ovlivnit odpovědi. Pokud se totiž ptáme opakovaně příliš často, je větší šance, že si jedinec bude pamatovat svoji odpověď z minula a podle toho upraví odpověď současnou. Jednotlivé odpovědi od jednoho respondenta jsou poté na sobě závislé a vytvářejí shlukovou strukturu, které je nutné věnovat pozornost při statistických analýzách. Edward W. Frees [2004: 7] to shrnuje větou: „Opakovaná

pozorování od stejného subjektu mají tendenci být korelovaná.“ Nicméně i přes úmrtnost panelu a další jeho nevýhody je možné získat velké množství pozorování, která jsou cenná hlavně ve vztahu k možnostem analýz. Díky modelům s fixovanými efekty totiž můžeme měřit i nezjišťované nebo neměřitelné proměnné, které v sobě zahrnují specifické proměnné pro jednotlivce, jež se v čase nemění a zároveň obsahují populační heterogenitu [Frees 2004], více k různým druhům modelů bude uvedeno níže.

Přesto, že panelové šetření není žádným nováčkem na poli sociálních věd, první zmínky jsou již z 20. let 20. století [srov. Jeřábek 2009], v případě výzkumu nastolování agendy a rámcování se s panelovými daty v mnoha studiích nepracuje [srov. Kalvas, Kreidl 2007]. Kalvas et al. [2012] uvádějí pouze čtyři studie z této oblasti, které panelová data používají. Což je poměrně překvapivé vzhledem k tomu, že Shaw a McCombs [1977] využili metodu panelového šetření hned ve své druhé studii ověřující hypotézu nastolování agendy. V Charlotte Study sledovali agendu voličů dvakrát, a to v červnu a říjnu, ale vzhledem k vysoké úmrtnosti panelu se rozhodli navíc přidat ještě jedno průřezové šetření [ibid.]. Ve výsledku tak vznikl hybridní model, který ale nezamlžuje záměr této studie, jenž zůstal zřejmý - zjistit vývoj osobní agendy voličů během prezidentské kampaně roku 1972. Panel byl jasným metodologickým zlepšením oproti průřezovému šetření, neboť umožňuje sledovat právě zmíněný dynamický vývoj ať už na úrovni agregovaných dat nebo jednotlivců, který je pak možné lépe porovnat s vývojem agendy médií a zjistit, zda se jedná o příčinný vztah. Ve své práci tak navazují na ne příliš běžný styl testování nastolování agendy pomocí panelových dat, který v českém prostředí zkoumali zatím jen Kalvas [2009b], Kalvas et al. [2009, 2012] a Váně, Kalvas [2013].

4. Analýza

„Modely longitudinálních dat nejsou schopny samy o sobě stanovit kauzální vztah mezi proměnnými, ale mohou být více užitečné než průřezová šetření při stanovování kauzality“ [Frees 2004: 11].

V této části práce představím datový soubor, se kterým pracuji v analýze, popíši proměnné a nastíním plán analýzy. V rámci plánu analýzy budou zmíněny i jednotlivé modely, jež se používají v logistické regresi při práci s panelovými daty. Jedná se o marginální modely a modely podmíněné logistické regrese s fixovanými efekty. Poté budou prezentovány výsledky analýz a nebude chybět jejich interpretace. Úvodní citace odkazuje k tomu, že v analýze pracuji s panelovými daty, jejichž výhody jsme si již představili, ale v kontextu analýzy bude na jejich specifika ještě upozorněno.

4.1. Data a proměnné

Datový soubor vznikl spojením dat z panelového šetření od Centra pro výzkum veřejného mínění (dále jen CVVM), kvantitativní obsahové analýzy médií, jež na požadavek CVVM provedla společnost Media Tenor a detailnější obsahové analýzy, kterou jsem prováděla sama. Studovaná populace sestává originálně z 658 lidí ve věku 18-65 let a je reprezentativní pro obyvatele České republiky. Analyzovaný vzorek je ovšem menší, neboť jsem vyřadila respondenty, kteří neodpověděli alespoň ve čtyřech vlnách. Ve výsledku analyzujeme 587 lidí neboli 6034 pozorování, kde lidé, jejichž charakteristiky se nemění, jsou makrokontexty a jednotlivé odpovědi spolu s mediálními proměnnými tvoří mikro- pozorování. Srovnání analyzovaného vzorku s původním naleznete v Příloze č. 1. Respondenti byli dotazováni v rámci panelového šetření, jež provedlo CVVM k projektu „Veřejná a mediální agenda: komparativní analýza tematizace veřejné sféry“ roku 2008. Vzorek byl vybrán náhodným výběrem. Detailnější informace ke konstrukci panelu poskytuje ve své studii Jiří Vinopal [2009]. Panelisté byli tázáni po dobu dvanácti

týdnů, a to konkrétně v období od 14. dubna 2008 do 6. července 2008. Součástí dotazníku byla jedna neměnná otázka zjišťující, jaká dvě témata považuje respondent osobně za nejdůležitější celospolečenské problémy současnosti.¹³ Data byla sbírána formou dotazníků, které vyplňovali sami respondenti vždy na konci daného týdne a odesílali je do CVVM [Škodová, Nečas 2009]. Otázka použitá pro zjišťování osobní agendy respondenta je klasická MIP otázka, jež se používá ve výzkumech veřejného mínění již od 30. let 20. století, více k MIP otázce výše.

Na základě odpovědí na MIP otázku byla vytvořena dichotomická proměnná „zmínění tématu“ pro každé ze tří analyzovaných témat, která měla hodnotu 1, pokud respondent uvedl radar, násilí na dětech ev. zdravotnickou reformu jako jeden ze dvou nejdůležitějších problémů současnosti a hodnotu 0, pokud uvedl jiný problém. Tato proměnná figuruje jako hlavní závislá proměnná ve všech následných analýzách. Kvůli možné korelovanosti odpovědí, která vychází z podstaty opakovaného dotazování, jsem vytvořila dichotomickou kontrolní proměnnou „předchozí zmínění tématu“, která má hodnotu 1, pokud respondent zmínil jedno ze tří témat v předchozí vlně a 0, pokud ho v předchozí vlně dotazování nezmínil. Takovou proměnnou kontrolující závislosti pozorování v čase doporučuje používat i Paul D. Allison, a to z důvodu efektivnější práce s daty a správnějšího odhadnutí směrodatných chyb [1999: 183]. Z analýzy byla vyřazena první vlna dotazování, neboť logicky neobsahuje kontrolní proměnnou „předchozí zmínění tématu“, nicméně odpovědi z první vlny byly využity jako kontrolní proměnné pro druhou vlnu dotazování. Pro přehled četností proměnných „zmínění tématu“ a „předchozí zmínění tématu“ rozdělených podle jednotlivých témat se podívejte do Příloh č. 2-4.

¹³ Konkrétní znění otázky bylo následující: „Jaké dvě celospolečenské události z poslední doby považujete Vy osobně za nejvýznamnější?“ [CVVM 2008].

V kvantitativní obsahové analýze byly sledovány obsahy pěti celostátních deníků, hlavní zpravodajské relace dvou rozhlasových stanic a tří televizních stanic. Konkrétně se jednalo o tyto tituly: Mladá Fronta Dnes, Právo, Hospodářské Noviny, Lidové Noviny, Blesk. Za rozhlas poté Český rozhlas 1 Radiožurnál a Impuls. Z televizí byly zaznamenávány obsahy hlavních zpráv na TV Prima, TV Nova a ČT1. Sledované období začínalo 24. března 2008 a končilo 14. července 2008. Jednotkou analýzy byl jeden příspěvek, u kterého bylo zaznamenáno, mimo jiných charakteristik, datum, médium, pořadí, délka příspěvku a především hlavní téma, jež bylo klíčové pro následnou identifikaci textů pro kvalitativní obsahovou analýzu. Takto obsáhlý vzorek zahrnující bezmála „30 tisíc jednotek, činí z tohoto zkoumání nejdetailnější analýzu agendy českých médií, jaká byla dosud v akademickém diskurzu v rámci České republiky provedena“ [Škodová, Nečas 2009: 132].

Data z kvantitativní obsahové analýzy posloužila pro tvorbu mediálních proměnných, jež v sobě zahrnují počet příspěvků k danému tématu. Pro každé téma zpracovávám modely samostatně, tudíž se názvy proměnných liší. Nicméně logika vytváření těchto proměnných je stejná, a proto ji popíši pouze obecně. Nejprve byla tedy vytvořena proměnná identifikující texty k určitému tématu v daném dni a nazvaná podle tohoto tématu, ale zkráceně (např. „děti“ nebo „radar“). Následně jsem vytvořila proměnné obsahující v sobě všechny mediální texty k určitému tématu za posledních 7 dní před odesláním dotazníku. Tento interval je zvolen na základě zjištění, které o nastolení tématu do agendy popsali Wanta a Hu [1994]. Již během sedmi dní v případě televizního vysílání totiž dochází k nastolení tématu do veřejné agendy [ibid.]. Vytvořily se tak proměnné zaznamenávající jakýsi „člověkotýden“, který nemusel odpovídat klasickému týdnu od pondělí do neděle, ale odvíjel se ode dne, kdy dotyčný respondent odeslal dotazník. Výsledky tak nejsou ovlivněny tím, že byl dotazník vyplněn v jiný den, než na konci týdne, jak byli původně respondenti instruováni. Tyto proměnné zde nazývám

„médiá celkem“. Pro přehled výskytu proměnných „médiá celkem“ rozdělených podle témat se podívejte do Příloh č. 5-7.

Kvalitativní analýza textů, jejíž detailní popis je uveden výše, se stala základem pro další datový soubor, v němž jsou analyzované mediální texty ke třem vybraným tématům okódované příslušnými rámci. Tento soubor obsahuje 330 textů k tématu radaru, 486 textů k tématu násilí na dětech a 493 textů k tématu zdravotnické reformy vyskytujících se v období od 24. března do 7. července 2008. Výběr textů byl ukončen 7. července s ohledem na poslední vlnu dotazování, která oficiálně končila 6. července, nicméně některé dotazníky byly odeslány ještě 7. a 8. července 2008. Všechny texty jsou kódovány čtyřmi rámci vždy specifickými pro dané téma.

Pro téma radaru byl použit „Rámec 1“, když se jednalo o texty popisující politické boje, při nichž se samotná podstata problému neřeší, což odpovídá pojmu „politikaření“. „Rámec 2“ prezentoval radar jako bezpečnostní otázku a debatoval podmínky umístění a podpisu smluv mezi ČR a USA. „Rámec 3“ viděl radar jako téma pro veřejnost, která protestuje a má potřebu se k němu vyjadřovat. Poslední „Rámec 4“ projednával téma radaru v souvislostech s Ruskem, neboť to vystupovalo jako hlavní odpůrce a vnášelo do mediálního prostoru nové definice problému a hrozby, viz popis historie tématu. Z důvodu výskytu krátkých nebo přehledových zpráv neobsahuje 46 textů žádný rámec.

Texty k tématu násilí na dětech byly kódovány „Rámcem 1“, když se určitý případ projednával u soudu nebo byl popisován proces případu. „Rámec 2“ poté prezentoval násilí na dětech jako selhání jejich opatrovníků, a to ve smyslu rodičů, vedoucích zájmových činností nebo úřadů. „Rámec 3“ byl silně hodnotově zabarven a popisoval násilí jako hrůzný čin spáchaný morálními zrůdami, který mohl mít i sektářské pozadí. „Rámec 4“ viděl násilí na dětech jako téma pro společenskou

debatu a kritizoval nízké tresty, které nikoho od spáchání takového činu neodradí. Krátkých nebo přehledových textů bez rámce bylo 55.

V případě zdravotnické reformy byl použit "Rámec 1" pro okódování těch zpráv, které kritizují reformu zdravotnictví a poplatky jako hlavní bod této reformy. "Rámec 2" se poté zaměřuje na konkrétní body reformy a jednání o nich ve vládě. "Rámec 3" pohlíží na téma reformy jako na pole pro politický boj a věnuje se i tématu poplatků u Ústavního soudu. Poslední "Rámec 4" vidí zdravotnickou reformu jako pozitivní změnu a podporuje poplatky, neboť fungují a mají žádanou funkci. I zde se vykytovaly příspěvky bez rámců a bylo jich celkem 24. Tabulka s přehledem rámců podle typologie, jež byla představena výše, se nachází v Přílohách pod číslem 8.

Zmíněná data byla využita pro tvorbu dalších mediálních proměnných, tentokrát specifických pro rámce. Byl aplikován podobný postup jako v případě tvorby předchozích mediálních proměnných. Nejprve byla vytvořena proměnná, jež sleduje výskyt určitého rámce v daném dni a následně proměnná sledující výskyt určitého rámce v sedmi předchozích dnech před vyplněním dotazníku. Tyto proměnné jsem nazvala podle použitých rámců, např. tedy "rámec1", "rámec2" nebo "rámec4". Přehled výskytu jednotlivých rámců v sedmi předchozích dnech k daným tématům naleznete v Přílohách č. 5-7.

4.2. Plán analýzy

Panelová data mají shlukovou strukturu [Hox 2002], jak jsme si již uvedli výše. Právě kvůli tomu je nutné používat nástroje, které nepředpokládají nezávislost pozorování, a to z důvodu, aby nedocházelo k nesprávnému zhodnocení spolehlivosti odhadnutých koeficientů. Pokud totiž budeme s panelovými daty zacházet jako se závislými pozorováními, budou správněji určeny intervaly spolehlivosti. Tudíž bude korektněji určena statistická významnost jednotlivých koeficientů daných modelů. Frees [2004: 10] v tom dokonce vidí jednu z výhod panelových dat a

popisuje to takto: „Panelový design má více efektivní odhady než opakované průřezové šetření, a to díky proměnným specifickým pro subjekt, neboť vysvětlují variabilitu, což redukuje směrodatné chyby asociované s odhady parametrů.“ Specifika spojená se shlukovými typy dat řeší v obecné rovině víceúrovňová analýza, jak píše Kalvas et al. [2009: 100] „případ panelových dat je tedy jen specifickým příkladem víceúrovňové analýzy: jednotlivá dotazování jsou mikropozorováními a jednotliví respondenti jsou makrokontexty.“ Tento typ analýzy je vhodný pro práci s panelovými daty. Nicméně existuje několik různých modelů, které mají své výhody a nevýhody, a proto je lepší ověřovat výsledky pomocí více druhů. Jaké modely a metody je vhodné užívat při práci s panelovými daty? To si ukážeme v následující části.

Allison [1999: 213] popisuje marginální modely, modely podmíněné logistické regrese a smíšené modely, přičemž sám většinou užívá první dva zmíněné. I já budu vycházet z jeho doporučení a v analýzách použiji, jak marginální modely s definovanou strukturou korelací, tak modely podmíněné logistické regrese s fixovanými efekty.

Marginální modely pracují se závislostí pozorování tím způsobem, že je pro ně nutné nadefinovat korelační strukturu po sobě následujících pozorování. Tyto modely se taky jinak nazývají „population-averaged“¹⁴, neboť jejich parametry představují „průměrný efekt napříč kontexty a mikropozorováními“ [Kalvas et al. 2009: 108]. Nebo jsou známy jako GEE, a to podle toho, že jsou odhadovány pomocí speciálního typu odhadu nazývaného „*generalized estimating equations*“ [Frees 2004: 339]. Při odhadu parametrů je totiž počítáno s metodou „generalizovaných nejmenších čtverců, (...) jejíž matice má mimo diagonálu nenulové elementy, které jsou funkcemi korelací napříč pozorováními“ [Allison 1999: 184]. Tyto korelace jsou odhadovány pro

¹⁴ Odtud pak při specifikaci příkazu pochází zkratka pa.

každou iteraci. Jak již bylo zmíněno výše, musí se nastavit korelační struktura napříč pozorováními v rámci jednoho shluku. Allison [1999: 185] popisuje několik možností, kdy první z nich je „nestrukturovaná“ korelace, která ovšem není vhodná při větším počtu opakování, což je náš případ. Další možností je „zaměnitelná“ struktura, která definuje korelace jako stejné mezi všemi časovými body, a to je příliš silný předpoklad pro panelová data [ibid]. Poslední možností, kterou Allison [1999: 188] nabízí je „nezávislost“ pozorování, což ale popírá výhodu GEE modelů, kvůli které s nimi pracuji. Proto následuji doporučení Kalvas et al. [2009: 111], kteří navrhují specifikaci korelací pomocí autoregresní struktury prvního řádu, jež předpokládá pouze korelace po sobě bezprostředně následujících pozorování a zároveň tvrdí, že „autoregresivní struktura“ je vhodná pro panelová data.

Modely s fixovanými efekty jsou velmi specifické a nedají se použít vždy, za to mají velkou výhodu v podobě zachycení proměnných specifických pro jedince a tím možnost kontroly těchto neměřených nebo neměřitelných proměnných. Jejich základní myšlenka je jednoduchá, přesto zvláštnosti těchto modelů vydaly na samostatnou knihu [Allison 2009]. Jejich hlavní výhoda spočívá v tom, že pracují se závislostí pozorování a jsou tak schopny vzít v úvahu neměřitelné, v čase stabilní, proměnné specifické pro jedince, což je i základní myšlenka fixovaných efektů – „každý jedinec slouží jako svoje vlastní kontrola“ [ibid.: 1]. Nicméně musí být splněny dvě podmínky, aby se modely s fixovanými efekty daly použít. První je nejméně jedno opakování sběru dat pro závislou proměnnou a porovnatelnost těchto dat. Druhou podmínkou je poté alespoň minimální změna napříč měřeními v hodnotách „vysvětlujících proměnných (...) pro určitou část vzorku“ [Allison 2009: 1-2]. To vytváří jednu z nevýhod fixovaných efektů, již je neefektivní zacházení s daty, neboť jedinci, pro něž se závislá proměnná mezi jednotlivými pozorování nezmění, nebudou zahrnuti do modelu. Což vychází z podstaty modelů s fixovanými efekty. Při vytváření

podmíněných pravděpodobnostních parametrů se totiž ptáme, „jaké faktory vysvětlí, proč nastane jev právě v tomto čase a ne v jiném“ a proměnné stabilní v čase tudíž toto vysvětlení poskytnout nemohou [Allison 1999: 191]. Jinými slovy modely s fixovanými efekty neměří koeficienty vlivu pro proměnné, které se ve shluku nemění. V našem případě jsou shlukem myšleny odpovědi jednoho respondenta ve všech vlnách, jichž se účastnil, a proto do modelu s fixovanými efekty nejsou zahrnuti jedinci, kteří zmínili určité téma pokaždé nebo ani jednou. Jejich závislá proměnná se v čase nemění, tudíž zde není žádná variance, kterou bychom potřebovali vysvětlit [ibid.].

„Kontrast mezi fixovanými efekty a GEE odhadem (marginálními modely) je klasickým kompromisem mezi zatížením a neúčinností“ [Allison 1999: 192]. Fixované efekty jsou totiž mnohem méně náchylné na jakýkoliv druh zatížení způsobený neměřenými proměnnými, jež by mohli korelovat s proměnnými v modelu. Pokud ovšem nejsou tyto proměnné problémem, tak modely s fixovanými efekty mohou vynechat plno užitečných informací, což způsobí neefektivnost při práci s daty. Z toho důvodu je vhodné pracovat s oběma modely při práci s panelovými daty. Nyní tedy přestavím konkrétní plán budování modelů pro následné analýzy.

Cílem analýzy je ověření hypotéz o propojení nastolování agendy a rámcování pomocí víceúrovňových modelů logistické regrese s dichotomickou závislou proměnnou „zmínění tématu“. Nicméně nejdříve vytvořím základní model, který bude sledovat vliv předchozího zmínění a mediálního pokrytí tématu na šanci, že respondent zmíní téma. Koeficienty proměnné „médiá celkem“ mi ukáží čistý efekt mediálního pokrytí tématu na šanci, že bude dané téma nastoleno do osobní agendy jednotlivce, a to při kontrole předchozího zmínění tématu. Tento model přímo netestuje žádnou z hypotéz, ale poskytuje bližší pohled na sílu efektu zpráv v médiích pro následné srovnání a slouží jako ověření základní hypotézy o nastolování agendy. Následně přidám proměnné

zachycující výskyt jednotlivých rámců v sedmi předchozích dnech. Jejich koeficienty mi opět pomohou určit oddělený efekt rámců, který bude odlišený od efektu nastolení tématu pomocí mediální agendy.

Model 1 tak bude sledovat vliv předchozího zmínění tématu a proměnné „médiá celkem“. Při jeho odhadu bude použit marginální model s definovanými korelacemi, a to pomocí autoregresní struktury prvního řádu. V tomto modelu by se nám měl ukázat vliv předchozího zmínění tématu na šanci, že respondent uvede téma znovu. Tedy jakási závislost jednotlivých odpovědí a zároveň ukazatel ochoty ponechat si téma v osobní agendě nebo naopak tendence téma po jednom zmínění opouštět. Vliv této proměnné v případě církevních restitucí detailně diskutují Kalvas et al. [2009 i 2012]. Zároveň budeme sledovat vliv počtu zpráv v médiích k danému tématu na šanci nastolení tématu do osobní agendy, a to při kontrole předchozího zmínění tématu. Pokud bude efekt mediální proměnné statisticky i věcně významný můžeme tvrdit, že jsme ověřili klasickou hypotézu nastolování agendy pro námi analyzovaná témata. Pakliže bude vliv statisticky nesignifikantní, a takové výsledky už byly v minulosti zjištěny např. McCombs [2004] uvádí témata, kde se nastolování agendy neprokázalo, bude zajímavé sledovat, jestli a jak vliv rámců změní významnost proměnné „médiá celkem“. Jestliže po přidání rámců bude tato proměnná statisticky významná, odkazuje to k tomu, že mediální zprávy vliv mají, ale ne všechny, důležité je jejich zarámování. Proto v následujícím modelu 2 přidáme proměnné zachycující výskyt rámců v sedmi předcházejících dnech. Metoda odhadu bude stejná, abychom mohli modely porovnat. Model 2 nám tedy ukáže efekt příslušných rámců na šanci, že respondent zmíní dané téma. Koeficient pro určitý rámec tak bude znamenat, o kolik se změní obecně vliv mediální zprávy, pokud bude takto zarámovaná, na šanci, že respondent uvede téma jako nejdůležitější za poslední dobu, a to při kontrole dalších proměnných „médiá celkem“ a „předchozí zmínění tématu“. Pokud bude tento model celkově lepší, než model 1 a koeficienty rámců statisticky a

věcně významné svědčí to o propojení nastolování agendy a rámcování, neboť rámce zvyšují šanci, že téma bude nastoleno do osobní agendy respondenta.

Stejně modely vytvoříme i pro podmíněnou logistickou regresi s fixovanými efekty, přičemž budeme mít určitě méně pozorování, neboť modely s fixovanými efekty nepracují s respondenty, kteří uvedli téma pokaždé nebo ani jednou. Pro všechny ostatní proměnné budou koeficienty odhadnuty, neboť se v čase liší. Odhadnuté parametry mohou být rozdílné, protože nepracujeme se stejným souborem respondentů, ale často se liší i v závislosti na použité metodě [srov. Kalvas et al. 2009]. Proto pokud vyjdou v případě marginálních modelů a modelů s fixovanými efekty koeficienty proměnných výrazně jiné, můžeme v marginálních modelech upravit počet respondentů tak, aby analyzovaní jedinci odpovídali těm, kteří jsou zahrnuti do modelů s fixovanými efekty. To znamená, že vyřadíme respondenty, kteří neuvedli téma ani jednou nebo naopak uvedli téma pokaždé. Následně můžeme parametry lépe porovnat, neboť budeme mít analyzovaný soubor stejný, avšak je třeba mít na paměti, že rozdílnost parametrů může být dána i metodou odhadu.

Všechny výpočty byly provedeny pomocí programu STATA 11.2. Použila jsem příkaz pro logistickou regresi specifickou pro panelová data "xtlogit". V případě GEE modelů jsem jako možnost za příkaz upravila nastavení kovarianční struktury a zadala jsem "corr (ar1)", což definuje autoregresní strukturu prvního řádu. Pro modely s fixovanými efekty jsem použila příkaz "fe" při definování možností logistické regrese. V následující části představím výsledky analýz pro jednotlivé modely a jejich interpretaci.

4.3. Výsledky analýz

Celkem jsem odhadla 18 modelů, z nichž polovina testuje přímo stanovené hypotézy H1 a H2. Ostatní modely slouží jako základní báze pro porovnání výsledků a pro ověření hypotézy o nastolování agendy pro

analyzovaná témata v českém kontextu. V Tabulce č. 4 představuji testové statistiky jednotlivých modelů a jejich kontrasty. Tabulka č. 5 pak porovnává modely ještě podle statistiky BIC. Pro případ marginálních modelů využívám speciální statistiku BIC_{lr}, jejíž výsledky nabývají odlišných hodnot. Konkrétně jsou její hodnoty záporné a porovnání modelů pracuje na základě pravidla, čím větší záporné číslo tím lepší model.¹⁵ Nyní se už ale pojďme podívat na odhadnuté efekty všech sledovaných proměnných pro všechny modely vztahující se k jednotlivým tématům, které jsou prezentovány v následujících tabulkách.

Nejdříve tedy modely pro téma radar, jež se nacházejí v Tabulce č. 1. První dva modely jsou odhadnuty pomocí GEE metody, druhé dva modely jsou odhadnuty pomocí podmíněné logistické regrese, tudíž jsou z modelu vyřazeni respondenti, jejichž závislá proměnná je konstantní. Poslední dva modely jsou marginální modely s omezeným vzorkem respondentů, aby se daly porovnat s modely s fixovanými efekty.

¹⁵ Příkaz pro výpočet této statistiky a informace o tom, jak interpretovat její výsledky jsem obdržela od svého vedoucího diplomové práce PhDr. Mgr. Františka Kalvase, PhD.

Tabulka č. 1

Odhadnuté koeficienty a (směrodatné chyby) víceúrovňových modelů výskytu tématu radar na osobní agendě.

	GEE		FE		GEE omezený	
	Model 1	Model 2	Model 3	Model 4	Model 5	Model 6
Předchozí zmínění tématu	2.269*** (0.086)	2.764*** (0.090)	-0.371** (0.124)	-0.372** (0.128)	0.908*** (0.099)	1.273*** (0.101)
Média celkem	-0.013** (0.004)	-0.051*** (0.014)	-0.010* (0.005)	-0.046** (0.015)	-0.014** (0.004)	-0.054*** (0.015)
Rámcované zprávy v 7 předchozích dnech						
Rámec 1		0.071*** (0.016)		0.037* (0.018)		0.056** (0.017)
Rámec 2		0.168*** (0.028)		0.169*** (0.030)		0.180*** (0.029)
Rámec 3		-0.108*** (0.021)		-0.014 (0.023)		-0.058* (0.023)
Rámec 4		-0.159† (0.089)		-0.162† (0.093)		-0.145 (0.092)
Konstanta	-2.181*** (0.088)	-2.450*** (0.118)			-1.380*** (0.095)	-1.656*** (0.125)
$N_{\text{makro}} (N_{\text{mikro}})$	587 (6034)	587 (6034)	331 (3413)	331 (3413)	331 (3413)	331 (3413)

Zdroj: [CVVM 2008], vlastní výpočty

Poznámka: † $p < 0.1$; * $p < 0.05$; ** $p < 0.01$; *** $p < 0.001$.

U prvních dvou modelů můžeme vidět, že konstanty mají velké negativní hodnoty (logit -2,181 resp. -2,450). To signalizuje, že respondenti mají velmi nízkou šanci zmínit téma radaru jako nejdůležitější problém současnosti (přibližně 1:9). Nicméně tyto nízké šance jsou dramaticky zvýšeny předchozím zmíněním tématu (logit 2,269 zvyšuje šanci na zmínění 9 krát). To znamená, že kdo zmínil téma v přechozí vlně má stejnou šanci, že ho zmíní znovu oproti tomu, kdo téma v minulé vlně dotazování nezmínil. Jeho šance zůstává 1:9. Modely 1, 3 a 5 poskytují přehled efektů mediální proměnné „médiá celkem“ při kontrole předchozího zmínění tématu. Můžeme u nich pozorovat, poměrně překvapivý výsledek, a to že vliv počtu mediálních zpráv na nastolení agendy je negativní (logit -0,013; -0,010 a -0,014), což znamená, že pokud se v předchozích sedmi dnech objeví 54 zpráv (resp. 70 zpráv a 50 zpráv) k tématu radar, klesne šance zmínění tématu ještě dvakrát.

Takových hodnot nabývá mediální obsah ovšem jen v první vlně (max. 59 zpráv), tudíž věcná významnost je velmi omezena.

V modelech 2, 4 a 6 sledujeme vliv rámců. Důležitým zjištěním je, že všechny modely se po přidání rámců výrazně zlepšily. Nečekané je, že negativní vliv mediální expozice se po přidání proměnných „Rámec 1“ – „Rámec 4“ ještě více prohloubil (logit -0,051; -0,046 a -0,054), tudíž se jeho věcná významnost rozšířila a kromě 5. a 6. vlny, kdy je výskyt tématu radar v mediálních obsazích příliš nízký, je vliv statisticky i věcně významný. O to zajímavější jsou efekty rámců, které jsou v Modelu 2 téměř všechny (kromě „Rámce 4“) statisticky významné. Věcná významnost je u „Rámce 3“ omezena pouze na 1. a 2. vlnu, proto se budu věnovat spíše vlivu „Rámce 1“ a „Rámce 2“. Pokud totiž sečteme logity rámců a mediálních zpráv obecně, zjistíme, že jejich kladný efekt v případě „Rámce 1“ vyrovnává negativní vliv mediální expozice ($0,071 + (-0,051) = 0,02$) a v případě „Rámce 2“ ho dokonce posiluje ($0,168 + (-0,051) = 0,117$). To znamená, že pokud se v médiích objeví alespoň 6 zpráv rámovaných „Rámcem 2“, šance zmínit téma radar se zdvojnásobí (logit $0,7 = 6 * 0,117$). Takové expozice dosahuje „Rámec 2“ téměř ve všech vlnách dotazování (kromě 5. a 6. vlny), což znamená, že vliv je i věcně významný. Tento výsledek je konstantní napříč metodami odhadu.

Záporný efekt mediální expozice tématu by se dal vysvětlit s ohledem na podstatu problému radaru. Většina lidí byla podle průzkumů proti výstavbě, ale měli pocit, že s rozhodnutím vlády už nic neudělají a tudíž neměli důvod téma zmiňovat jako důležité i přes jeho výskyt v médiích. Nicméně pokud si danou zprávu pečlivě přečetli a vnímali tak její rámec, mohlo to způsobit, že ve výsledku zmínili téma radar jako důležité. Tento negativní efekt mediální expozice tak nemusí vždy popírat hypotézu nastolování agendy, a taky tomu tak není, neboť určitým způsobem zarámované zprávy agendu jednotlivců nastolují, i když se v našem případě jedná pouze o „Rámec 2“. Důvodem může být jiná

koncepce účinků nastolování agendy a rámcování, kdy rámcování zapojuje do přemýšlení o problému více pozornosti k danému tématu. Ta může být ve výsledku více přesvědčivá, než mnoho zmínek, které pouze zaslechneme, ale dále o nich nepřemýšlíme.

Vzhledem k tomu, že efekt mediální expozice je záporný dalo by se tvrdit, že pro téma výstavby radaru jsem nemohla potvrdit základní hypotézu o nastolování agendy a tudíž nemohu potvrdit ani jednu ze stanovených hypotéz. Ovšem, jak jsem zdůvodnila výše, některé rámce tento negativní efekt výskytu mediálních zpráv k tématu anulují a jiné ho dokonce posilují v kladném směru. Tudíž můžeme pro dané téma potvrdit hypotézu 2, která předpokládala fungování určitých rámců jako přesvědčivých argumentů, jež mají potenciál nastolit téma. Hypotéza 1 očekávala vliv rámců podle definované typologie, proto by měl mít největší efekt „Rámeček 3“, ve kterém se sešli všechny vlivné typy rámců. Tento rámeček má, ale efekt záporný a téměř věcně nevýznamný. Jiný obrázek vidíme pro „Rámeček 2“, jenž zapadá do dvou z vlivných typů. Pokud by efekt typologie rámců platil, musel by mít stejný vliv jako „Rámeček 2“ i „Rámeček 4“, neboť je zařazen do stejných typů (viz Příloha č. 8). Poslední „Rámeček 1“ by poté význam mít neměl, neboť je generický a strategický, ale význam má. Tudíž takovéto výsledky směřují k zamítnutí hypotézy 1.

Tabulka č. 2

Odhadnuté koeficienty a (směrodatné chyby) víceúrovňových regresních modelů výskytu tématu násilí na dětech na osobní agendě.

	GEE		FE		GEE omezený	
	Model 1	Model 2	Model 3	Model 4	Model 5	Model 6
Předchozí zmínění tématu	0.474** (0.138)	0.407** (0.137)	-0.265* (0.132)	-0.874*** (0.150)	-0.068 (0.132)	-0.583*** (0.141)
Média celkem	0.046*** (0.002)	0.045** (0.016)	0.049*** (0.002)	0.019 (0.018)	0.051*** (0.002)	0.043* (0.017)
Rámcované zprávy v 7 předchozích dnech						
Rámec 1		0.050*** (0.012)		0.057*** (0.013)		0.051*** (0.013)
Rámec 2		-0.044** (0.016)		-0.037* (0.018)		-0.053*** (0.017)
Rámec 3		-0.032 (0.022)		-0.013 (0.025)		-0.020 (0.024)
Rámec 4		0.136*** (0.012)		0.151*** (0.013)		0.148*** (0.012)
Konstanta	-4.386*** (0.132)	-5.014*** (0.209)			-3.840*** (0.134)	-4.311*** (0.213)
N _{makro} (N _{mikro})	587 (6034)	587 (6034)	336 (3506)	336 (3503)	336 (3506)	336 (3506)

Zdroj: [CVVM 2008], vlastní výpočty

Poznámka: † p < 0.1; * p < 0.05; ** p < 0.01; *** p < 0.001.

V Tabulce č. 2 můžeme sledovat koeficienty odhadnutých modelů pro téma násilí na dětech. Pořadí modelů podle typu metody odhadu je stejné jako v Tabulce č. 1. Opět vidíme, že konstanty mají silně negativní koeficienty, což poukazuje na obecně velmi nízkou šanci dané téma zmínit. Oproti tématu radar zde ani předchozí zmínění problému neovlivňuje nízkou šanci téma uvést, jako důležité. V modelech 3-6 se dokonce šance s předchozím zmíněním tématu ještě snižuje.

Modely s rámci testující hypotézy jsou podle testových statistik lepší než modely 1, 3 a 5 bez proměnných sledující rámce (Tabulka č. 4 a 5). Jejich koeficienty jsou téměř (až na proměnnou „Předchozí zmínění

tématu“¹⁶) stejné napříč různými metodami odhadu. Ještě jednu výjimku vidíme u modelu 4 s fixovanými efekty, kde je vliv obecného výskytu tématu v mediálních obsazích plně vysvětlen výskytem daných rámců.

Vliv „Rámce 1“ a „Rámce 4“ je kladný a posiluje tak efekt výskytu mediálních zpráv k tématu násilí na dětech. Věcná významnost „Rámce 1“ (logit 0,050 a 0,051) je pro model 2 a 6 dosažena v osmi vlnách dotazování z dvanácti, kde expozice rámce nabývá vyšší hodnotu než 8 takto zarámovaných zpráv a má tak potenciál navýšit dvojnásobně šanci na uvedení tématu (logit $0,7=(0,045+0,050)*8$). Pro model 4 je věcná významnost „Rámce 1“ omezena na tři vlny. Vliv „Rámce 4“ je věcně významný téměř ve všech vlnách (kromě 8. vlny), neboť už jeho čistý efekt je velmi vysoký (logit 0,136; 0,151 a 0,148). „Rámec 2“ poté anuluje efekt mediálních zpráv v případě modelu 2, a to v sedmi vlnách z dvanácti, kdy dosahuje takové expozice, aby byla dosažena věcná významnost (viz Příloha č. 6 pro přehled výskytu rámců). Pro model 6 je výsledný slabý negativní efekt „Rámce 2“ (logit $0,043 - 0,053 = -0,010$) věcně nevýznamný, tudíž nemůžeme tvrdit, že oslabuje proces nastolování agendy.

Pozitivní vliv některých rámců je zřejmě způsoben tím, jak se vztahují k problematice násilí na dětech. Oba rámce, jež podporují proces nastolování agendy, totiž zdůrazňují ochranu dětí jako celospolečenské téma, kterému by se měla věnovat pozornost, a to právě z toho důvodu, aby nedocházelo k případům násilí na dětech. Opět tak můžeme pozorovat, že bez ohledu na typologii, mají určité rámce větší vliv než jiné. „Rámec 2“ měl mít podle typů rámců největší efekt na nastolení

¹⁶ Efekt proměnné „předchozí zmínění tématu“, jenž se liší napříč metodami odhadu, diskutovali detailně již Kalvas et al. [2012]. Jen okrajově tudíž připomenu, čím může být negativní efekt v modelech 3-6 způsoben. Vzhledem k tomu, že v prvních dvou modelech jsou i lidé, kteří téma nikdy neuvodili, nemůže na ně mít vliv předchozí zmínění, tudíž negativní efekt pozorovaný v dalších čtyřech modelech „se rozpustí v marginálních modelech“ [ibid.: 24]. Negativní vliv tak svědčí o tendenci téma po zmínění opouštět.

agendy (pro typy rámců viz Příloha č. 8), ale jeho vliv je negativní. „Rámec 1“ a Rámec 4“ jsou tematickými rámci a tudíž neměli mít takový efekt jako epizodický „Rámec 2“, ale je tomu naopak. Vzhledem k posouzení i věcné významnosti proto myslím, že mohu potvrdit hypotézu 2 a zamítnout hypotézu 1 pro téma násilí na dětech.

Tabulka č. 3

Odhadnuté koeficienty a (směrodatné chyby) víceúrovňových modelů výskytu tématu zdravotnická reforma na osobní agendě.

	GEE		FE		GEE omezený	
	Model 1	Model 2	Model 3	Model 4	Model 5	Model 6
Předchozí zmínění tématu	0.676*** (0.088)	0.826*** (0.090)	-0.362*** (0.102)	-0.414** (0.106)	0.237** (0.091)	0.235* (0.094)
Média celkem	0.026*** (0.002)	0.026*** (0.006)	0.032*** (0.002)	0.012† (0.007)	0.031*** (0.002)	0.021** (0.007)
Rámcované zprávy v 7 předchozích dnech						
Rámec 1		0.008 (0.013)		0.027* (0.014)		0.017 (0.014)
Rámec 2		0.018** (0.006)		0.018** (0.006)		0.017** (0.006)
Rámec 3		-0.014 (0.012)		0.029** (0.013)		0.004 (0.013)
Konstanta	-2.998*** (0.084)	-3.193*** (0.099)			-2.579*** (0.087)	-2.742*** (0.102)
$N_{\text{makro}} (N_{\text{mikro}})$	587 (6034)	587 (6034)	399 (4142)	399 (4142)	399 (4142)	399 (4142)

Zdroj: [CVVM 2008], vlastní výpočty

Poznámka: † $p < 0.1$; * $p < 0.05$; ** $p < 0.01$; *** $p < 0.001$.

V Tabulce č. 3 vidíme poslední sadu modelů odhadnutých pro vybraná témata, konkrétně pro téma zdravotnické reformy a jeho výskytu na osobní agendě respondentů.¹⁷

¹⁷ Při odhadování modelů pro téma zdravotnická reforma jsem se potýkala s několika obtížemi. Nejdříve jsem odhadla modely se všemi čtyřmi rámci, ale marginální model nekonvergoval. Tudíž jsem zkontrolovala rozptyl směrodatných chyb u vysvětlujících proměnných, jejichž velký rozdíl mohl způsobit nekonvergenci odhadnutého modelu. Takovou příčinu jsem ovšem vyloučila. Navíc ostatní odhadnuté modely nepopisovaly data o mnoho lépe. Proto jsem z analýz vyřadila „Rámec 4“, jehož výskyt byl v porovnání s ostatními rámci nejnižší. Druhou

Opět vidíme negativní koeficienty konstant, které poukazují na obecně nízkou šanci zmínit reformu zdravotnictví jako důležité téma, přičemž jejich efekt je mírně oslaben v marginálních modelech proměnnou „předchozí zmínění tématu“. Marginální modely jsou si poté více podobné, co se týče odhadu vlivů rámců a to i přesto, že pracují s jiným vzorkem respondentů. Modely s fixovanými efekty představují výjimku ve vztahu přidaných rámců a vlivu mediální expozice, neboť všechny rámce jsou statisticky signifikantní a plně tak vysvětlují vliv výskytu mediálních textů k tématu. Podle LR testu je model 6 s rámcí lepší. Nicméně pokud se podíváme na testovou statistiku BIC, která odkazuje ke statistické úspornosti, tak model 6 je horší než model 5. Stejně je to pro marginální modely, kde podle Waldova testu je model 2 s rámcí lepší než první model, avšak podle BIC statistiky je horší. Jednoznačný výsledek o modelu s rámcí pak pozorujeme u marginálních modelů s omezeným vzorkem respondentů, kdy model s rámcí není ani podle Waldova testu, ani podle statistiky BIC lepší než model bez rámců (viz Tabulka č. 4 a 5). Pro téma zdravotnické reformy jsou tudíž výsledky napříč metodami odhadu nekonzistentní, což poukazuje na to, že modely ne úplně dobře popisují data [srov. Allison 1999]. Výsledky testových statistik jsou ve dvou modelech ze tří protichůdné. V posledním modelu je evidentní, že rámce nepřinášejí více informací, jež by pomohly vysvětlit varianci závislé proměnné. Nicméně pojďme se podívat na výsledky modelu 2, který je alespoň podle Waldova testu lepší než první model a následně i na výsledky modelu 6, jenž je podle LR testu také lepší než předchozí model.

možnou příčinou nekonvergujícího modelu by totiž mohl být fakt, že součet všech rámců je příliš blízký hodnotě mediálních zpráv celkem. Po odebrání „Rámce 4“ marginální model dosáhl konvergence. Nicméně odhadnuté modely ani tak příliš dobře nepopisují, co se v datech děje, neboť odhady koeficientů jsou napříč metodami odhadu nestabilní. Navíc testové statistiky poskytují smíšenou evidenci pro podporu modelů s přidanými rámcí oproti modelům základním.

Statisticky signifikantní je v modelu 2 pouze „Rámec 2“, jehož pozitivní efekt podporuje efekt mediální agendy obecně. Pokud sečteme logity mediální expozice (0,026) a „Rámce 2“ (0,018) dostaneme logit (0,044), který bude mít schopnost zdvojnásobit šanci nastolení tématu na osobní agendu jednotlivce, a to v případě, že se vyskytne alespoň 16 zpráv s tímto rámcem. Vliv „Rámce 2“ je poté věcně významný ve všech vlnách kromě 4., 5. a 12. Významný vliv pouze jednoho rámce naznačuje, že rámce nebudou mít na téma zdravotnické reformy velký efekt. Jiný obrázek je pozorovatelný v modelu 6, kde jsou všechny tři rámce statisticky významné. Avšak jejich věcná významnost je značně omezena, neboť pouze v jedné nebo čtyřech vlnách je výskyt daných rámců tak vysoký, aby měl vliv na nastolení tématu do osobní agendy respondenta.

V předkládaných modelech jsem byla schopna ověřit hypotézu nastolování agendy, avšak vliv rámců je v případě tématu zdravotnická reforma velmi omezený. Tudíž mohu jen stěží činit závěry týkající se dvou výzkumných hypotéz, které jsem si stanovila. Podle typologie je „Rámec 2“ tematický, specifický a hodnotový, tedy splňuje dva předpoklady být vlivným typem rámce, avšak „Rámec 1“ zapadá do všech typů vlivných rámců, tudíž by měl být ještě významnější, přesto jeho efekt není ani statisticky, natož věcně významný. U „Rámce 3“ se efekt podle typů neočekával, což odpovídá odhadnutým koeficientům, ale jen v případě modelu 2 a 6. V modelu 4 s fixovanými efekty je vliv „Rámce 3“ poměrně významný, a to i věcně, neboť ve 4 vlnách dosahuje expozice minimálně 24 zpráv (logit $0,7=0,029*24$), což zvyšuje dvojnásobně šanci na nastolení tématu zdravotnická reforma na osobní agendu respondenta. Hypotézu 1 bych v tomto kontextu navrhla zamítnout a hypotézu 2 též. Přesto, že se jeden z rámců ukázal být schopen lépe nastolit agendu, modely nejsou v odhadu koeficientů konzistentní a dva modely ze tří nejsou lepší než základní modely bez rámců.

Tabulka č. 4

Statistiky odhadnutých modelů týkajících se výskytu vybraných témat na osobní agendě respondentů.

Představení a popis modelů	Testové statistiky				
	Wald (LR) chi ²	d.f.	N _{macro}	N _{micro}	p- hodnota
Model1: téma radar (GEE)	701.1	2	587	6034	< .001
Model2: téma radar + rámce (GEE)	969.1	6	587	6034	< .001
Model3: téma radar (FE)	16.3	2	331	3413	< .001
Model4: téma radar + rámce (FE)	62.4	6	331	3413	< .001
Model5: téma radar (GEE-omezený)	88.0	2	331	3413	< .001
Model6: téma radar + rámce (GEE-omezený)	202.4	6	331	3413	< .001
Model1: téma děti (GEE)	438.8	2	587	6034	< .001
Model2: téma děti + rámce (GEE)	580.3	6	587	6034	< .001
Model3: téma děti (FE)	557.5	2	336	3506	< .001
Model4: téma děti + rámce (FE)	866.2	6	336	3506	< .001
Model5: téma děti (GEE-omezený)	462.3	2	336	3506	< .001
Model6: téma děti + rámce (GEE-omezený)	619.2	6	336	3506	< .001
Model1: téma zdravotnictví (GEE)	343.6	2	587	6034	< .001
Model2: téma zdravotnictví + rámce (GEE)	362.1	5	587	6034	< .001
Model3: téma zdravotnictví (FE)	344.8	2	399	4142	< .001
Model4: téma zdravotnictví + rámce (FE)	363.0	5	399	4142	< .001
Model5: téma zdravotnictví (GEE-omezený)	311.2	2	399	4142	< .001
Model6: téma zdravotnictví + rámce (GEE-omezený)	311.1	5	399	4142	< .001
Kontrasty					
Radar 2 – 1	268	4	587	6034	< .001
Radar 4 – 3	46.1	4	331	3413	< .001
Radar 6 – 5	114.4	4	331	3413	< .001
Děti 2 – 1	141.5	4	587	6034	< .001
Děti 4 – 3	308.7	4	336	3506	< .001
Děti 6 – 5	156.9	4	336	3506	< .001
Zdravotnictví 2 – 1	18.5	3	587	6034	< .01
Zdravotnictví 4 – 3	18.6	3	399	4142	< .01
Zdravotnictví 6 – 5	-0.1	3	399	4142	> .999

Zdroj: [CVVM 2008], vlastní výpočty.

Pozn.: Waldův test je používán pro marginální modely, zatímco LR test je testová statistika pro modely s fixovanými efekty.

Tabulka č. 5

Testová statistika BIC odhadnutých modelů týkajících se výskytu vybraných témat na osobní agendě respondentů.

Představení a popis modelů	Testové statistiky			
	BIC (lr)	d.f.	N _{macro}	N _{micro}
Model1: téma radar (GEE)	-683.7	3	587	6034
Model2: téma radar + rámce (GEE)	-916.9	7	587	6034
Model3: téma radar (FE)	2215.0	2	331	3413
Model4: téma radar + rámce (FE)	2201.4	6	331	3413
Model5: téma radar (GEE-omezený)	-71.7	3	331	3413
Model6: téma radar + rámce (GEE-omezený)	-153.6	7	331	3413
Model1: téma děti (GEE)	-421.4	3	587	6034
Model2: téma děti + rámce (GEE)	-528.0	7	587	6034
Model3: téma děti (FE)	1673.8	2	336	3506
Model4: téma děti + rámce (FE)	1397.8	6	336	3506
Model5: téma děti (GEE-omezený)	-446.0	3	336	3506
Model6: téma děti + rámce (GEE-omezený)	-570.2	7	336	3506
Model1: téma zdravotnictví (GEE)	-326.2	3	587	6034
Model2: téma zdravotnictví + rámce (GEE)	-318.6	6	587	6034
Model3: téma zdravotnictví (FE)	2527.2	2	399	4142
Model4: téma zdravotnictví + rámce (FE)	2534.0	5	399	4142
Model5: téma zdravotnictví (GEE-omezený)	-294.6	3	399	4142
Model6: téma zdravotnictví + rámce (GEE-omezený)	-269.4	6	399	4142
Kontrasty				
Radar 2 – 1	-233.2	4	587	6034
Radar 4 – 3	-13.6	4	331	3413
Radar 6 – 5	-81.9	4	331	3413
Děti 2 – 1	-106.6	4	587	6034
Děti 4 – 3	-276	4	336	3506
Děti 6 – 5	-124.2	4	336	3506
Zdravotnictví 2 – 1	7.6	3	587	6034
Zdravotnictví 4 – 3	6.8	3	399	4142
Zdravotnictví 6 – 5	25.2	3	399	4142

Zdroj: [CVVM 2008], vlastní výpočty.

Poznámka: Pro GEE modely používám statistiku BIC lr, jejíž výsledky nabývají záporných hodnot, přičemž čím větší záporné hodnoty, tím lepší model.

Hypotézy jsem ověřovala na třech tématech představených výše, která měla ve sledovaném období duben až červenec 2008 vysokou pozornost jak médií, tak veřejnosti, a to právě proto, že se jednalo o celospolečenské problémy. Tudíž bylo možné testovat hypotézy na poměrně zajímavém vzorku lidí, jež se o vybraná témata zajímal i rámců, které se v nich objevovaly. Představené výsledky mě vedou k zamítnutí hypotézy 1, která předpokládala vliv rámců podle stanovené typologie a nepřímo tak testovala teoretické vysvětlení propojení konceptu rámcování a nastolování agendy pomocí kognitivní disonance, které dříve navrhli Kalvas et al. [2012]. Činím tak proto, že jsem napříč rámci a tématy nenašla žádný jasný vzorec, který by odkazoval k efektům rámců podle typologie. Na druhou stranu mě tyto výsledky přivedly k tomu, abych potvrdila hypotézu 2. Ta přesně předpokládala, že se neobjeví žádný vzorec ve vlivu rámců a tudíž testovala úvahu, že některé rámce fungují jako přesvědčivé argumenty, které nastolují agendu více, zatímco jiné rámce takto nepracují.

Obecně mohu tvrdit, že propojení nastolování agendy a rámcování jsem ověřila, neboť většina modelů se výrazně po přidání proměnných sledující výskyt rámců zlepšila. To můžeme vidět v Tabulce č. 4 a č. 5, které představují testové statistiky odhadnutých modelů. V případě tématu zdravotnické reformy nebyl vliv rámců přesvědčivý, ale pokud vezmeme v úvahu i výsledky, k nimž dospěli předchozí studie sledující vliv rámců na téma církevních restitucí [např. Kalvas et al. 2012; Váně, Kalvas 2013], dá se tvrdit, že propojení nastolování agendy a rámcování má svoji oporu v českých datech a tématech z jara 2008. Stejně jako mohu tvrdit, že výsledky vedou k potvrzení hypotézy 2 a vysvětlení vlivu rámců za pomoci přesvědčivých argumentů, a to i v případě tématu církevních restitucí.

5. Závěr

Cílem této práce bylo ověřit propojení konceptu rámcování s hypotézou nastolování agendy. V teoretickém úvodu jsem proto představila teorii nastolování agendy a rámcování. Čtenáře jsem seznámila s dřívějšími pracemi, které se tomuto tématu věnovaly, a navrhla jsem vlastní možnost propojení, jež pracuje s přesvědčivými argumenty. Dále jsem obecně uvedla charakteristiky obsahové analýzy a následně jsem popsala metodu, díky níž jsem dospěla k vytvoření rámců a jejich aplikování na mediální data. Takto vytvořená data se spolu s mediálními a panelovými daty z projektu CVVM „Veřejná a mediální agenda“ stala základem pro analýzy. Analytická část se soustředí na popsání plánu analýzy a použitých modelů pro víceúrovňové analýzy. Součástí jsou samozřejmě výsledky odhadnutých modelů a jejich interpretace.

Hlavní směr práce se ubíral k ověření propojení, které testovali Kalvas et al. [2012] na tématu církevních restitucí. Jejich práce navrhla teoretické zdůvodnění pomocí kognitivní disonance a zapojila do vysvětlení typologii rámců. Díky ní bylo možné předpoklady spojené s kognitivní disonancí nepřímo testovat, protože k tomu, aby zpráva měla disonantní efekt na příjemce, je důležité i to, jak je zarámována. Vzhledem k definované typologii rámců jsem tedy očekávala, že rámce strategické, generické a tematické budou mít menší vliv na nastolení tématu do osobní agendy než rámce hodnotové, specifické a epizodické, a to právě z toho důvodu, že poslední zmíněné vyvolají spíše kognitivní disonanci v kontextu jednotlivých témat, neboť upoutávají pozornost speciálně k danému tématu.

Ve druhé hypotéze jsem poté předpokládala vliv přesvědčivých argumentů spíše než vliv určitých typů rámců. Tento předpoklad vzešel ze studia literatury a vlastního návrhu na propojení rámcování a

nastolování agendy. Zároveň byl podpořen předběžnými výsledky analýz získaných pro první dvě témata, jež byly prezentovány v září 2014 na konferenci WAPOR v Nice. Určité rámce mohou vystupovat jako přesvědčivé argumenty, nicméně to, kdy se jaký rámec stane přesvědčivým argumentem, není závislé na typologii rámců, a proto nepozorujeme ve výsledcích analýz jednotný vzorec, ale spíše je efekt určitých rámců ovlivněn přítomností přesvědčivých argumentů v těchto rámcích. V nejnovější práci týkající se nového konceptu „přesvědčivých asociací“, ale vytvořeného na základě konceptu přesvědčivých argumentů, je jejich vliv popisován jako třetí stupeň nastolování agendy [Saldaña et al. 2014]. Nicméně já bych se přikláběla spíše k dřívější definici, v níž McCombs a Ghanem [2001] popisují přesvědčivé argumenty jako další spojnicí mezi teorií rámcování a nastolování agendy, neboť připoutávají pozornost publika a zároveň se manifestují jako rámec. Dokonce uvádějí příklad studie Jaspersona, Shaha, Wattse, Fabera a Fana [1998 dle McCombs, Ghanem 2001], kteří zjistili, že dva určité rámce ze čtyř, vyskytujících se pro téma federálního rozpočtu v polovině 90. let minulého století, fungují jako přesvědčivé argumenty a mají významný vliv při vysvětlení variance veřejného zájmu o toto téma. Jinými slovy „tyto dva rámce jako prediktory významně zvýšili množství vysvětlené variance“, přičemž zprávy obsahující „druhé dva rámce neměli žádný vztah s významností tématu“ ve veřejném mínění [ibid.: 76].

Konsekvence rámcování i druhého stupně nastolování agendy na myšlení veřejnosti nás vrací k účinkům médií, jež se předpokládaly ve 40. a 50. letech minulého století a jež byly na základě výzkumů opuštěny. Jsou jimi velké účinky na změny postojů a chování. Není divu, že se k nim po desetiletích v rámci výzkumu masové komunikace opět vracíme, neboť tyto účinky jsou zřejmé a můžeme je v každodenním životě běžně pozorovat. Média mají obrovskou moc na veřejné mínění, nicméně prokazování účinků je náročné a objevování mechanismů, které za nimi stojí ještě složitější. I proto se v současnosti vede debata o tom, kterým

směrem by se paradigma mediální komunikace mělo ubírat (viz Perloff [2013] a Lang [2013] v úvodu k propojování konceptů v rámci mediálních účinků). Je zřejmé, že se výzkumníci neustále snaží zjistit, jaké faktory podporují nastolování témat i to, jak se o tématech přemýšlí. Dokud jejich úsilí přináší nová zjištění a pohledy, myslím, že je smysluplné.

Ve své práci jsem otestovala předpoklad propojení teorie rámcování a nastolování agendy na třech českých tématech z jara roku 2008. Konkrétně se jednalo o téma výstavby amerického radaru v Brdech, násilí na dětech a o téma zdravotnické reformy. Na základě analýz mohu konstatovat, že určité rámce mají vliv na proces nastolování tématu do osobní agendy jednotlivce. Různě rámcované zprávy navíc nastolují dané téma různě. Některé rámce podporují proces nastolování agendy, některé ho blokují a jiné ho nechávají nedotčený. Dále mohu tvrdit, že vliv rámců se napříč tématy liší. V případě zdravotnické reformy se vliv rámců nedá jednoznačně prokázat, zatímco v ostatních tématech je efekt rámců značný. To svědčí o časově a tematicky podmíněném efektu rámců.

V neposlední řadě je důležitým výsledkem, že jsem nenašla žádný jasný vzorec týkající se typů rámců a jejich efektů. Velikost vlivu a jeho směr se zdá být nesouvisející s dichotomiemi typů rámců, což je zjevné z porovnání typologie v Příloze č. 8 a výsledků v Tabulkách č. 1-3. Z teoretického pohledu na propojení těchto dvou teorií se tak jednoznačně kloním k vysvětlení za pomoci přesvědčivých argumentů. Evidenci (výsledky) pro potvrzení hypotézy 1 stavějící na typologii rámců, jež nepřímo testovala teorii kognitivní disonance, jsem v analyzovaných tématech nenašla. Nicméně může se jednat o specifikum témat v českém prostředí, které na základě typů rámců neprokázalo předpokládaný efekt. Obdobně to může být způsobeno skladbou respondentů a jejich tendencí zmiňovat určitá témata. A to bez ohledu na to, jak jsou v médiích

rámována, neboť respondenti mají osobní preferenci pro určitá témata a jiná ne.

Jako doporučení pro další výzkumy bych pak viděla častější testování hypotézy nastolování agendy na panelových datech. Nejlépe i se zapojením proměnných sledující rámce mediálních zpráv. Díky své práci jsem došla k názoru, že tato oblast výzkumu přináší ještě další nezodpovězené otázky. Na příklad, zda mohou být typy rámců přínosné v jiných kulturních kontextech nebo na jiném typu témat? Výsledky takových výzkumů by poté mohli sloužit ke srovnání vlivu určitých typů rámců, přičemž by se dalo porovnávat i napříč kulturními a sociálními kontexty. Díky porovnání bychom mohli následně s větší variabilitou nabízet vysvětlení, čím jsou výsledky analýz ovlivněny. Zkoumání procesu přenosu významnosti a nastolování témat má ještě, co nabídnout.

6. Seznam literatury

Allison, D. P. 1999. *Logistic Regression Using the SAS System: Theory and Application*. Cary: SAS Publishing.

Allison, D. P. 2009. *Fixed Effects Regression Models*. Thousand Oaks, CA: Sage

Berkowitz, D. 1997. *Social Meaning of News: a Text-reader*. Thousand Oaks, CA: Sage.

Cobb, R. W., C. D. Elder. 1971. „The politics of agenda-building: An alternative perspective for modern democratic theory.“ *Journal of Politics* 33: 892–915.

Cobb, R. W., C. D. Elder. 1983. *Participation in American politics: The dynamics of agenda-building*. Baltimore, MD: Johns Hopkins University Press.

Cobb, R. W., M. H. Ross. 1997. „Agenda Setting and the Denial of Agenda Access: Key Concepts.“ Pp. 3-24 in Roger W. Cobb, Marc H. Ross. *Cultural Strategies of Agenda Denial: Avoidance, Attack, and Redefinition*. Lawrence, KS: University Press of Kansas.

Cohen, B. 1963. *The press and foreign policy*. New York: Harcourt.

CVVM. 2008. „Veřejná a mediální agenda“. [datový soubor] Praha: Centrum výzkumu veřejného mínění.

Dearing, J. W., E. M. Rogers. 1996. *Communication Concepts 6: Agenda-setting*. Thousand Oaks, CA: Sage.

Dery, D. 2000. „Agenda setting and problem definition.“ *Policy Studies*. 21(1): 37–47.

de Vreese, C. H. 2003. *Framing Europe: television news and European integration*. Disertační práce.

- de Vreese, C. H. 2005. „News framing: Theory and typology.“ *Information Design Journal + Document Design* 13(1): 51–62.
- Donohue, G. A., C. N. Olien, P. J. Tichenor. 1997. *Structure and Constraints on Community Newspaper Gatekeepers*. Thousand Oaks, CA: Sage.
- Entman, R. M. 1993. „Framing: Toward Clarification of a Fractured Paradigm.“ *Journal of Communication* 43 (4): 51-58.
- Festinger, L. 1962. *A theory of cognitive dissonance*. Stanford, CA: Stanford University Press. (Kniha originálně publikovaná v roce 1957).
- Frees, E. W. 2004. *Longitudinal and Panel Data: Analysis and applications in the social sciences*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Funkhouser, R. G. 1973. „The issues of the sixties: An exploratory study in the dynamics of public opinion.“ *Public Opinion Quarterly* 37(1): 62–75.
- Gamson, W. A., A. Modigliani. 1989. „Media Discourse and Public Opinion on Nuclear Power: A Constructionist Approach.“ *American Journal of Sociology* 95(1): 1-37.
- Goffman, E. 1974. *Frame Analysis. An Essay on the Organization of Experience*. Harmondsworth: Penguin Books.
- Hox, J. J. 2010. *Multilevel analysis: techniques and applications. 2nd edition*. New York: Routledge.
- iDnes.cz. 2005. „Sbormistr Kulínský opustil vazbu.“ [online] [cit. 10. 8. 2014]. Dostupné z: http://zpravy.idnes.cz/krimi.aspx?c=A050701_122559_krimi_ton.
- Iyengar, S. 1990. „Framing Responsibility for Political Issues: The Case of Poverty.“ *Political Behavior* 12(1): 19-40.

- Iyengar, S. 1991. *Is Anyone Responsible?: how television frames political issues*. Chicago: The University of Chicago Press.
- Iyengar, S., Kinder, D. 1987. *News that matters: Television and American opinion*. Chicago, IL: University of Chicago Press.
- Jeřábek. 2009. „Lazarsfeldův přínos k metodologii panelové analýzy.“ *Data a výzkum – SDA Info* 3(1): 9-29.
- Kalvas, F. 2005. *Modifikace procesu agenda-setting*. Diplomová práce. Praha: FSV UK
- Kalvas, F. 2009a. *Nastolování agendy: role masové a interpersonální komunikace, osobní zkušenost a genderu*. Plzeň: Západočeská univerzita.
- Kalvas, F. 2009b. „Ověření hypotézy o nastolování agendy pomocí panelových dat.“ Pp. 76–97 in Škodová, M., V. Nečas. (Eds.), *Veřejná a mediální agenda*. Praha: Professional Publishing.
- Kalvas, F., M. Kreidl. 2007. „Jaký je vliv obsahu a struktury televizního zpravodajství na vnímání důležitosti vybraného tématu českou veřejností?“ *Sociologický časopis* 43(2): 333-360.
- Kalvas, F., M. Kreidl, J. Váně, M. Štípková. 2009. „Modelování panelových dat s dichotomickou závisle proměnnou: obecné principy a ilustrace v programu STATA.“ *Data a výzkum – SDA Info* 3 (1): 99-126.
- Kalvas, F., J. Váně, M. Štípková, M. Kreidl. 2012. „Rámcování a nastolování agendy: dva paralelní procesy v interakci.“ *Sociologický časopis* 48 (1): 3-37.
- Koenig, T. 2004. *Reframing Frame Analysis: Systematizing the empirical identification of frames using qualitative data analysis software*. Příspěvek prezentovaný na výročním setkání ASA v San Franciscu v Kalifornii (Srpen 2004).

Krippendorff, K. 1992. *Recent Developments in Reliability Analysis*. Příspěvek prezentovaný na schůzi International Communication Association v Miami na Floridě (Květen 1992).

Krippendorff, K. 2011. *Computing Krippendorff's Alpha-Reliability*. Departmental papers [online]. University of Pennsylvania. [cit. 21. 3. 2015]. Dostupné z: http://repository.upenn.edu/asc_papers/43.

Krippendorff, K. 2013. *Content Analysis: An Introduction to Its Methodology. Third Edition*. Thousand Oaks, CA: Sage.

Lang, A. 2013. „Discipline in Crisis? The Shifting Paradigm of Mass Communication Research.“ *Communication Theory* 23: 10-24.

Lee, N.-J., D. M. McLeod, D. V. Shah. 2008. „Framing policy debates: Issue dualism, journalistic frames, and opinions on controversial policy issues.“ *Communication Research* 35: 695–718.

Lippmann, W. 1997. *Public Opinion*. New York: Free Press Paperbacks.

Maher, T. M. 2001. „Framing: The emerging paradigm or a Phase of Agenda Setting?“ Pp. 83-94 in Reese, S. D., O. H. Gandy, A. E. Grant (eds.), *Framing Public Life. Perspectives on Media and Our Understanding of the Social World*. Mahwah, New Jersey: Lawrence Erlbaum Associates, Publisher.

Matthes, J. 2009. „What's in a Frame? A Content Analysis of Media Framing Studies in the World's Leading Communication Journals, 1990-2005.“ *Journalism & Mass Communication Quarterly* 86(2): 349-367.

McCombs, M. 2004. *Setting the Agenda. The Mass Media and Public Opinion*. Cambridge: Polity Press.

McCombs, M. 2009. *Agenda setting: nastolování agendy – masová média a veřejné mínění*. Praha: Portál.

McCombs, M., S. Ghanem. 2001. „The convergence of agenda setting and framing.“ Pp. 67-81 in Reese, S. D., O. H. Gandy, A. E. Grant (eds.),

Framing Public Life. Perspectives on Media and Our Understanding of the Social World. Mahwah, New Jersey: Lawrence Erlbaum Associates, Publisher.

McCombs, M., D. L. Shaw. 1972. „The Agenda-Setting Function of the Mass Media.“ *Public Opinion Quarterly* 36(2): 176–187.

McCombs, M., D. Shaw. 1993. „The Evolution of Agenda-Setting Research: Twenty-five Years in the Marketplace of Ideas.“ *Journal of Communication* 43(2): 58-65.

McCombs, M., D. L. Shaw, D. H. Weaver. 1997. *Communication and Democracy: Exploring the Intellectual Frontiers in Agenda-Setting Theory.* Mahwah, New Jersey: Lawrence Erlbaum Associates, Publisher.

Ministerstvo zdravotnictví. 2008. „Změny v regulačních poplatcích.“ [online]. Praha: Ministerstvo zdravotnictví [cit. 4. 3. 2015]. Dostupné z: http://www.mzcr.cz/dokumenty/zmeny-v-regulacnich-poplaticich_1130_870_1.html.

Ministerstvo zdravotnictví. 2015. „Vláda zrušila poplatky za návštěvu lékaře a za recept v lékárnách.“ [online]. Praha: Ministerstvo zdravotnictví [cit. 4. 3. 2015]. Dostupné z: http://www.mzcr.cz/dokumenty/vlada-zrusila-poplatky-za-navstevu-lekare-a-za-recept-v-lekarnach-9289_3030_1.html.

Nečas, V. 2009. „Mediální kontext české zahraniční politiky.“ Pp. 12-29 in M. Kořan (ed.). *Česká zahraniční politika v roce 2008: analýza ÚMV.* Praha: Ústav mezinárodních vztahů.

Ne základnám! „O iniciativě“. [online] [cit. 9. 8. 2014]. Dostupné z: http://www.nezakladnam.cz/cs/19_o-iniciative.

Novinky.cz. 2007. „Senátoři ze tří klubů podali ústavní stížnost na reformu.“ [online] [cit. 3. 3. 2015]. Dostupné z: <http://www.novinky.cz/domaci/128458-senatori-ze-tri-klubu-podali-ustavni-stiznost-na-reformu.html>.

Perloff, R. M. 2013. „Progress, Paradigms, and a Discipline Engaged: A Response to Lang and Reflection on Media Effects Research.“ *Communication Theory* 23: 317-333.

Poslanecká sněmovna parlamentu ČR. „Listina základních práv a svobod“ [online]. Praha: Poslanecká sněmovna. [cit. 4. 3. 2015]. Dostupné z: <http://www.psp.cz/docs/laws/listina.html>.

Reese, S. D. 2001. „Prologue – Framing Public Life: A Bridging Model for Media Research.“ Pp. 7-31 in Reese, S. D., O. H. Gandy, A. E. Grant (eds.), *Framing Public Life. Perspectives on Media and Our Understanding of the Social World*. Mahwah, New Jersey: Lawrence Erlbaum Associates, Publisher.

Reforma zdravotnictví – forum.cz. 2004. „Výroční zpráva“ [online]. Praha. [cit. 3. 3. 2015]. Dostupné z: http://web.archive.org/web/20150303130834/http://www.reformazdravotnictvi.cz/content/files/cz/O_nas/CZ_VZ_2004.pdf.

Saldaña, M., A. Ardèvol-Abreu, L. Guo, M. McCombs. 2014. *Compelling Associations for Addressing Drug Abuse and ‘War on Drugs’ in the U.S.: Public Opinion and Agenda-Setting Effects*. Příspěvek prezentovaný na výroční konferenci WAPOR v Nice, Francie (Září 2014).

Shaw, D. L., M. McCombs. 1977. *The emergence of American political issues : the agenda-setting function of the press*. St. Paul: West Pub. Co

Sherry, J. L. 2004. „Media Effects Theory and the Nature/Nurture Debate: A Historical Overview and Directions for Future Research.“ *Media Psychology* 6: 83-109.

Shoemaker, P., D. Reese. 1996. *Mediating the Message : Theories of Influence on Mass Media Content*. Longman.

Scheufele, D. A. 1999. „Framing as a Theory of Media Effects.“ *Journal of Communication* 49: 103–122.

- Scheufele, D. A. 2000. „Agenda-Setting, Priming, and Framing Revisited: Another Look at Cognitive Effects of Political Communication.“ *Mass Communication & Society* 3: 297–316.
- Scheufele, D. A., S. Iyengar. 2011. *The State of Framing Research: A Call for New Directions*. [online] [cit. 9. 3. 2015]. Dostupné z: <http://pcl.stanford.edu/research/2011/scheufele-framing.pdf>
- Scheufele, D. A., D. Tewksbury. 2007. „Framing, Agenda Setting, and Priming: The Evolution of Three Media Effects Models.“ *Journal of Communication* 57: 9-20.
- Soroka, S. N. 2002. *Agenda-setting Dynamics in Canada*. Vancouver: UBC Press.
- Škodová, M., V. Nečas. (Eds.). 2009. *Veřejná a mediální agenda*. Praha: Professional Publishing.
- Tamáš, Jan. 2006. Tisková zpráva. [online] Ne základnám! [cit. 9. 8. 2014]. Dostupné z: http://www.nezakladnam.cz/cs/114_rikame-ne-radarum.
- Trampota, T. 2006. *Zpravodajství*. Praha: Portál
- Trampota, T., V. Nečas. 2007. „Intermediální agenda českých médií.“ *Naše společnost* 5(2): 12–19.
- Tversky, A., D. Kahneman. 1981. „The Framing of Decisions and the Psychology of Choice.“ *Science* 211 (4481): 453-458.
- Váně, J., F. Kalvas. 2013. „The Agenda-Setting Effect of Focusing Events: A Case Study of the Church Restitutions Issue.“ *Sociológia - Slovak Sociological Review* 45(3): 290-315.
- Vinopal, J. 2009. „Konstrukce panelu respondentů a datový soubor v šetření CVVM.“ Pp. 124–130 in Škodová, M., V. Nečas. (Eds.), *Veřejná a mediální agenda*. Praha: Professional Publishing.

Wanta, W., Y-W. Hu. 1993. „The Agenda-Setting Effects of International News Coverage: An examination of Differing News Frames.“ *International Journal of Public Opinion Research* 5: 250–263.

Wanta, W., Y-W. Hu. 1994. „Time-lag Differences in the Agenda-Setting Process.“ *International Journal of Public Opinion Research* 6: 225–240.

Zápis ze zasedání Rady vlády ČR pro lidská práva ze dne 26. 8. 2008. [online]. Praha. [cit. 11. 8. 2014]. Dostupné z: http://www.vlada.cz/assets/ppov/rlp/cinnost-rady/zasedani-rady/Zasedani_dne_26_kvetna.pdf.

Zdraví a zdravotnictví. 2007. „Poplatky u lékaře k Ústavnímu soudu.“ [online]. Praha: Marketing pro zdraví [cit. 3. 3. 2014]. Dostupné z: <http://www.zdrav.cz/modules.php?op=modload&name=News&file=article&sid=8089>.

Zpráva o stavu lidských práv v České republice v roce 2005. [online]. Praha. [cit. 11. 8. 2014]. Dostupné z: <http://www.vlada.cz/assets/ppov/rlp/dokumenty/zpravy-lidska-prava-cr/zprava2005.pdf>.

7. Resumé

This diploma thesis deals with agenda-setting effects of media coverage and specific frames on intrapersonal agenda. Interconnection of framing and agenda-setting was proposed earlier and was tested on church restitution issue. I continue in this effort and validate interconnection on other topics. I was analyzing three issues which were occurring in media and public agenda in the spring of 2008 (April to July). The issues concern the construction of American radar base in our territory, violence against children and finally the healthcare reform. All of them received a great attention from media and also in public opinion polls. The main purpose of this thesis is to validate proposed interconnection of agenda-setting and framing theory and design my own theoretical explanation of this interconnection. Panel data and media monitoring from the CVVM project called „Public and media agenda“ were used in the empirical part of the thesis. The data set was supplied by more detailed content analysis of media texts which I received from Anopress database. A qualitative content analysis identifying particular frames. The main analysis was focused on the agenda-setting effects of the frames and discovering some specific pattern which should lead to their presumed effects according the frame typology. Thanks to multilevel regression analysis I was able to discover effects of those specific frames in the case of three topics from 2008 related to the Czech Republic.

It is interesting that by adding the frames to the majority of models their quality improved significantly, which supports the idea of interconnection of agenda-setting and framing. However, I could not confirm the assumption from earlier studies that the influence of frames could be explained by cognitive dissonance theory. Any link with supposed effects of frames according to their type was not found across the issues.. It is more likely that some frames have better agenda-setting effects and are able to operate as compelling arguments while the other frames do not have such a function. This leads me to the explanation that the effects of frames are driven by compelling arguments, which are manifest regardless of frame typology.

8. Přílohy

Příloha č. 1

Respondenti podle pohlaví, věku, vzdělání a vyznání.

	Analyzovaný vzorek (N=587)		Originální vzorek (N=658)	
	Počet	Procenta	Počet	Procenta
Pohlaví				
Muži	192	32.7 %	230	34.9 %
Ženy	394	67.1	425	64.6
Nezjištěno	1	0.2	3	0.5
Věk				
18-30	95	16.1	114	17.3
31-51	218	37.1	246	37.4
52-71	228	38.8	249	37.8
72-92	45	7.7	46	7.0
Nezjištěno	1	0.2	3	0.5
Vzdělání				
Základní	39	6.6	44	6.7
Vyučený	204	34.8	232	35.3
Střední	246	41.9	277	42.1
Univerzitní	97	16.5	102	15.5
Nezjištěno	1	0.2	3	0.5
Vyznání				
Křesťanství	233	39.7	401	38.6
Jiné	353	60.1	254	60.9
Nezjištěno	1	0.2	3	0.5

Zdroj: [CVVM 2008], vlastní výpočty

Příloha č. 2

Počet respondentů, kteří zmínili téma **výstavby radaru** jako důležitý problém v současné nebo předchozí vlně dotazování podle jednotlivých vln výzkumu (587 respondentů).

	2. vlna	3. vlna	4. vlna	5. vlna	6. vlna
<i>Zmínění tématu</i>					
Počet	83	54	46	37	119
Procenta	14.8 %	9.5	8.1	6.5	20.9 %
<i>Předchozí zmínění tématu</i>					
Počet	165	86	53	47	38
Procenta	29.4 %	15.1	9.3	8.2	6.7 %
N	561	568	567	570	570

Pokračování

	7. vlna	8. vlna	9. vlna	10. vlna	11. vlna	12. vlna
<i>Zmínění tématu</i>						
Počet	102	35	50	47	20	129
Procenta	18.1 %	6.3	9.3	9.0	3.9	25.9 %
<i>Předchozí zmínění tématu</i>						
Počet	116	102	33	46	49	18
Procenta	20.5 %	18.3	6.1	8.8	9.5	3.6 %
N	565	557	537	524	517	498

Zdroj: [CVVM 2008], vlastní výpočty

Příloha č. 3

Počet respondentů, kteří zmínili téma **násilí na dětech** jako důležitý problém v současné nebo předchozí vlně dotazování podle jednotlivých vln výzkumu (587 respondentů).

	2. vlna	3. vlna	4. vlna	5. vlna	6. vlna
<i>Zmínění tématu</i>					
Počet	100	120	51	4	2
Procenta	17.8 %	9.5	9.0	0.7	0.4 %
<i>Předchozí zmínění tématu</i>					
Počet	0	102	118	52	5
Procenta	0.0 %	18.0	20.8	9.1	0.9 %
N	561	568	567	570	570

Pokračování

	7. vlna	8. vlna	9. vlna	10. vlna	11. vlna	12. vlna
<i>Zmínění tématu</i>						
Počet	0	0	14	204	62	14
Procenta	0.0 %	0.0	2.6	38.9	12.0	2.8 %
<i>Předchozí zmínění tématu</i>						
Počet	2	0	0	14	199	63
Procenta	0.4 %	0.0	0.0	2.7	38.5	12.7 %
N	565	557	537	524	517	498

Zdroj: [CVVM 2008], vlastní výpočty

Příloha č. 4

Počet respondentů, kteří zmínili téma **zdravotnické reformy** jako důležitý problém v současné nebo předchozí vlně dotazování podle jednotlivých vln výzkumu (587 respondentů).

	2. vlna	3. vlna	4. vlna	5. vlna	6. vlna
<i>Zmínění tématu</i>					
Počet	123	57	22	74	96
Procenta	21.9 %	10.0	3.9	13.0	16.8 %
<i>Předchozí zmínění tématu</i>					
Počet	248	124	60	23	73
Procenta	44.2 %	21.8	10.6	4.0	12.8 %
N	561	568	567	570	570

Pokračování

	7. vlna	8. vlna	9. vlna	10. vlna	11. vlna	12. vlna
<i>Zmínění tématu</i>						
Počet	173	112	27	96	56	25
Procenta	30.6 %	20.1	5.0	18.3	10.8	5.0 %
<i>Předchozí zmínění tématu</i>						
Počet	96	169	111	30	91	56
Procenta	17.0 %	30.3	20.7	5.7	17.6	11.2 %
N	565	557	537	524	517	498

Zdroj: [CVVM 2008], vlastní výpočty

Příloha č. 5

Počet mediálních zpráv k tématu **radar**, jimž byli respondenti vystaveni v sedmi předchozích dnech podle rámce a přesného data vyplnění dotazníku.

Datum	Rámec1	Rámec2	Rámec3	Rámec4	Média celkem
14. 4. 2008 // 1. vlna	27	21	5	9	59
15. 4. 2008	17	17	6	5	46
16. 4. 2008	13	17	5	5	44
17. 4. 2008	9	11	3	2	30
18. 4. 2008	12	9	3	2	36
19. 4. 2008	12	14	3	2	39
20. 4. 2008	9	12	3	1	33
21. 4. 2008 // 2. vlna	9	12	3	1	33
22. 4. 2008	8	10	5	1	33
23. 4. 2008	6	10	5	1	31
24. 4. 2008	5	9	5	1	29
25. 4. 2008	2	8	4	1	20
26. 4. 2008	1	3	4	1	15
27. 4. 2008	1	3	3	1	14
28. 4. 2008 // 3. vlna	1	3	3	1	14
29. 4. 2008	2	6	0	1	13
30. 4. 2008	3	5	2	0	13
1. 5. 2008	3	6	5	0	17
2. 5. 2008	3	6	5	0	15
3. 5. 2008	2	6	5	0	14
4. 5. 2008	2	6	5	0	19
5. 5. 2008 // 4. vlna	2	6	5	0	19
6. 5. 2008	2	5	5	0	23
7. 5. 2008	1	4	3	0	21
8. 5. 2008	1	3	0	0	17
9. 5. 2008	1	3	0	0	17
10. 5. 2008	1	3	0	0	16
11. 5. 2008	1	3	0	0	11
12. 5. 2008 // 5. vlna	2	4	0	0	12
13. 5. 2008	1	3	0	0	7
14. 5. 2008	1	3	0	0	7
15. 5. 2008	1	3	0	0	6
16. 5. 2008	1	3	0	0	7
17. 5. 2008	1	3	0	0	7
18. 5. 2008	2	3	1	0	8
19. 5. 2008 // 6. vlna	1	2	1	0	7
20. 5. 2008	2	1	1	0	6
21. 5. 2008	2	1	1	0	4
22. 5. 2008	3	1	1	0	5
23. 5. 2008	3	1	1	0	4
24. 5. 2008	3	1	1	0	7
25. 5. 2008	2	1	0	0	8
26. 5. 2008 // 7. vlna	3	2	0	0	9
27. 5. 2008	11	4	4	0	22
28. 5. 2008	14	7	5	0	29
29. 5. 2008	13	6	5	0	29
30. 5. 2008	14	6	5	0	30
31. 5. 2008	18	7	5	0	31
1. 6. 2008	20	7	6	0	33
2. 6. 2008 // 8. vlna	19	6	6	0	32
3. 6. 2008	13	4	5	0	24
4. 6. 2008	15	1	8	2	29
5. 6. 2008	20	4	8	2	37
6. 6. 2008	20	4	9	2	40
7. 6. 2008	17	3	9	2	37
8. 6. 2008	16	4	8	2	35
9. 6. 2008 // 9. vlna	16	4	8	2	35
10. 6. 2008	13	4	5	2	29
11. 6. 2008	9	5	1	0	20
12. 6. 2008	7	3	2	0	19
13. 6. 2008	8	5	1	0	25
14. 6. 2008	13	7	1	0	34
15. 6. 2008	12	6	1	1	35
16. 6. 2008 // 10. vlna	12	6	1	1	35
17. 6. 2008	13	6	1	1	37
18. 6. 2008	15	5	1	1	39
19. 6. 2008	12	4	0	1	31
20. 6. 2008	11	2	0	1	24
21. 6. 2008	5	0	0	1	14
22. 6. 2008	8	1	0	0	15
23. 6. 2008 // 11. vlna	8	1	0	0	15
24. 6. 2008	9	4	0	0	22
25. 6. 2008	7	5	0	1	22
26. 6. 2008	8	5	1	1	23
27. 6. 2008	11	7	1	1	24
28. 6. 2008	11	7	1	1	24
29. 6. 2008	8	6	1	1	22
30. 6. 2008 // 12. vlna	8	6	1	1	22
1. 7. 2008	6	3	1	1	13
2. 7. 2008	5	4	1	0	12
3. 7. 2008	4	4	0	0	13
4. 7. 2008	2	7	0	0	17
5. 7. 2008	2	7	0	0	18
6. 7. 2008	2	7	0	0	16
7. 7. 2008	2	8	0	2	18

Zdroj: [CVVM 2008], vlastní výpočty.

Příloha č. 6

Počet mediálních zpráv k tématu **násilí na dětech**, jimž byli respondenti vystaveni v sedmi předchozích dnech podle rámce a přesného data vyplnění dotazníku.

Datum	Rámec1	Rámec2	Rámec3	Rámec4	Média celkem
14. 4. 2008 // 1. vlna	7	23	3	8	49
15. 4. 2008	7	23	2	7	49
16. 4. 2008	4	12	1	1	31
17. 4. 2008	1	7	1	1	27
18. 4. 2008	2	7	1	0	27
19. 4. 2008	3	7	0	3	22
20. 4. 2008	3	7	0	6	23
21. 4. 2008 // 2. vlna	3	9	0	6	24
22. 4. 2008	3	9	0	8	24
23. 4. 2008	5	9	4	8	25
24. 4. 2008	5	11	6	10	28
25. 4. 2008	7	21	8	17	31
26. 4. 2008	6	22	9	17	34
27. 4. 2008	6	21	9	16	31
28. 4. 2008 // 3. vlna	6	20	13	17	35
29. 4. 2008	7	25	21	20	48
30. 4. 2008	6	33	25	29	58
1. 5. 2008	9	34	28	28	63
2. 5. 2008	5	21	28	21	57
3. 5. 2008	6	19	28	21	57
4. 5. 2008	6	20	29	21	56
5. 5. 2008 // 4. vlna	6	19	28	21	53
6. 5. 2008	5	15	21	16	42
7. 5. 2008	4	7	14	7	31
8. 5. 2008	4	6	16	7	30
9. 5. 2008	6	6	16	7	29
10. 5. 2008	7	6	19	6	29
11. 5. 2008	11	5	21	6	29
12. 5. 2008 // 5. vlna	11	5	18	5	26
13. 5. 2008	11	4	17	5	23
14. 5. 2008	12	7	16	6	21
15. 5. 2008	9	6	9	8	12
16. 5. 2008	9	9	8	8	16
17. 5. 2008	8	8	4	6	14
18. 5. 2008	4	7	1	5	14
19. 5. 2008 // 6. vlna	5	8	1	6	15
20. 5. 2008	5	8	1	8	15
21. 5. 2008	4	5	2	8	15
22. 5. 2008	8	8	2	6	15
23. 5. 2008	9	8	2	9	14
24. 5. 2008	8	10	2	10	14
25. 5. 2008	9	13	5	11	19
26. 5. 2008 // 7. vlna	10	14	5	10	19
27. 5. 2008	11	15	6	8	21
28. 5. 2008	12	16	7	7	23
29. 5. 2008	10	13	9	6	27
30. 5. 2008	7	10	8	3	25
31. 5. 2008	7	11	8	2	26
1. 6. 2008	6	10	5	0	24
2. 6. 2008 // 8. vlna	4	8	5	0	23
3. 6. 2008	3	7	4	0	21
4. 6. 2008	3	8	2	0	20
5. 6. 2008	1	7	0	0	16
6. 6. 2008	1	7	2	0	14
7. 6. 2008	2	5	2	0	13
8. 6. 2008	2	3	2	0	9
9. 6. 2008 // 9. vlna	2	6	5	0	13
10. 6. 2008	3	16	14	0	25
11. 6. 2008	2	23	21	3	39
12. 6. 2008	2	29	23	3	47
13. 6. 2008	2	35	23	3	58
14. 6. 2008	2	38	24	3	62
15. 6. 2008	3	39	24	5	66
16. 6. 2008 // 10. vlna	3	36	21	5	62
17. 6. 2008	4	26	14	5	52
18. 6. 2008	12	18	15	3	55
19. 6. 2008	22	12	28	6	72
20. 6. 2008	29	9	38	6	74
21. 6. 2008	33	5	45	7	79
22. 6. 2008	33	5	49	8	80
23. 6. 2008 // 11. vlna	33	5	49	8	80
24. 6. 2008	32	5	47	8	79
25. 6. 2008	29	5	43	8	70
26. 6. 2008	26	5	33	6	54
27. 6. 2008	26	2	28	6	50
28. 6. 2008	25	4	29	7	49
29. 6. 2008	29	5	30	4	51
30. 6. 2008 // 12. vlna	29	5	31	4	52
1. 7. 2008	29	5	32	4	52
2. 7. 2008	24	4	28	3	43
3. 7. 2008	17	5	23	2	34
4. 7. 2008	10	5	16	3	24
5. 7. 2008	9	5	7	1	16
6. 7. 2008	4	3	4	1	13
7. 7. 2008	4	3	5	1	15

Zdroj: [CVVM 2008], vlastní výpočty

Příloha č. 7

Počet mediálních zpráv k tématu **zdravotnická reforma**, jimž byli respondenti vystaveni v sedmi předchozích dnech podle rámce a přesného data vyplnění dotazníku.

Datum	Rámec1	Rámec2	Rámec3	Rámec4	Média celkem
14. 4. 2008 // 1. vlna	13	46	20	7	68
15. 4. 2008	10	45	19	8	68
16. 4. 2008	12	37	19	9	61
17. 4. 2008	14	27	22	10	54
18. 4. 2008	14	20	27	7	52
19. 4. 2008	14	24	27	8	57
20. 4. 2008	16	26	24	11	58
21. 4. 2008 // 2. vlna	16	26	26	11	59
22. 4. 2008	16	31	32	10	63
23. 4. 2008	19	31	35	9	68
24. 4. 2008	15	31	31	12	63
25. 4. 2008	15	25	23	11	48
26. 4. 2008	14	23	20	12	45
27. 4. 2008	11	20	19	10	42
28. 4. 2008 // 3. vlna	11	19	17	10	40
29. 4. 2008	14	10	9	12	35
30. 4. 2008	9	6	5	13	26
1. 5. 2008	9	5	3	8	19
2. 5. 2008	5	4	2	7	14
3. 5. 2008	4	3	4	5	11
4. 5. 2008	7	6	9	4	17
5. 5. 2008 // 4. vlna	7	7	9	4	18
6. 5. 2008	4	7	9	2	14
7. 5. 2008	4	8	8	1	13
8. 5. 2008	5	8	8	0	12
9. 5. 2008	5	8	8	0	12
10. 5. 2008	4	6	6	0	9
11. 5. 2008	1	3	1	0	2
12. 5. 2008 // 5. vlna	1	2	1	0	1
13. 5. 2008	4	3	2	3	8
14. 5. 2008	5	4	2	5	13
15. 5. 2008	4	3	1	5	12
16. 5. 2008	5	5	2	6	16
17. 5. 2008	6	7	2	7	20
18. 5. 2008	8	9	2	8	22
19. 5. 2008 // 6. vlna	8	9	2	8	23
20. 5. 2008	6	13	2	7	20
21. 5. 2008	9	12	3	5	17
22. 5. 2008	13	13	4	5	21
23. 5. 2008	14	16	3	4	25
24. 5. 2008	19	22	6	6	35
25. 5. 2008	23	22	8	6	43
26. 5. 2008 // 7. vlna	23	22	8	6	42
27. 5. 2008	24	18	7	4	43
28. 5. 2008	22	18	7	4	44
29. 5. 2008	21	23	14	9	56
30. 5. 2008	24	25	22	12	85
31. 5. 2008	25	18	27	10	88
1. 6. 2008	21	17	25	9	80
2. 6. 2008 // 8. vlna	21	17	25	9	80
3. 6. 2008	22	18	27	9	78
4. 6. 2008	22	24	30	11	91
5. 6. 2008	22	26	30	11	96
6. 6. 2008	17	21	23	8	61
7. 6. 2008	12	22	17	7	49
8. 6. 2008	12	24	20	7	49
9. 6. 2008 // 9. vlna	12	24	20	7	49
10. 6. 2008	9	22	18	7	46
11. 6. 2008	7	16	14	6	33
12. 6. 2008	5	9	6	1	14
13. 6. 2008	6	8	5	2	14
14. 6. 2008	5	6	3	3	11
15. 6. 2008	3	3	0	3	10
16. 6. 2008 // 10. vlna	3	3	0	3	10
17. 6. 2008	4	3	0	3	10
18. 6. 2008	5	2	0	2	8
19. 6. 2008	4	9	4	2	18
20. 6. 2008	5	22	8	1	34
21. 6. 2008	11	29	12	3	47
22. 6. 2008	11	30	13	3	47
23. 6. 2008 // 11. vlna	11	30	14	3	49
24. 6. 2008	10	31	15	6	55
25. 6. 2008	12	31	16	10	57
26. 6. 2008	14	26	15	10	53
27. 6. 2008	13	18	15	11	43
28. 6. 2008	6	12	12	8	30
29. 6. 2008	6	11	11	8	30
30. 6. 2008 // 12. vlna	6	11	10	8	28
1. 7. 2008	6	11	9	7	24
2. 7. 2008	6	12	10	4	27
3. 7. 2008	5	9	7	4	22
4. 7. 2008	6	3	4	3	16
5. 7. 2008	7	3	3	3	16
6. 7. 2008	7	4	3	3	15
7. 7. 2008	7	4	3	3	15

Zdroj: [CVVM 2008], vlastní výpočty

Příloha č. 8
Klasifikace rámců podle typologie

	Epizodický/ Tematický	specifický/ generický	hodnotový/ strategický
<i>Radarová základna v Brdech</i>			
Rámec 1: Pole pro politické boje (“politikaření”)	Epizodický	Generický	Strategický
Rámec 2: Radar jako bezpečnostní otázka	Tematický	Specifický	Hodnotový
Rámec 3: Veřejné protesty kvůli radaru	Epizodický	Specifický	Hodnotový
Rámec 4: Rusko definuje otázky k radaru	Tematický	Specifický	Hodnotový
<i>Násilí na dětech</i>			
Rámec 1: Popis případů a procesů	Tematický	Specifický	Hodnotový
Rámec 2: Násilí jako selhání opatrovníka	Epizodický	Specifický	Hodnotový
Rámec 3: Morální zrůdy a sekty	Epizodický	Specifický	Hodnotový
Rámec 4: Násilí jako selhání společnosti	Tematický	Specifický	Hodnotový
<i>Zdravotnická reforma</i>			
Rámec 1: Kritika reformy	Epizodický	Specifický	Hodnotový
Rámec 2: Konkrétní body a jednání	Tematický	Specifický	Hodnotový
Rámec 3: Pole pro politikaření	Epizodický	Generický	Strategický
Rámec 4: Podpora reformy	Epizodická	Specifický	Hodnotový